

Školský vzdělávací program

**Inovovaný školský vzdělávací program
pre 1. stupeň a 2. stupeň základnej školy**

„ŠKOLA PRE VŠETKY DETI“

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU

Školská 528, 956 07 Veľké Ripňany

Inovovaný školský vzdelávací program

„ŠKOLA PRE VŠETKY DETI“

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program	
Názov ŠkVP	Škola pre všetky deti	
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie	nižšie stredné vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky	5 rokov
Forma štúdia	denná	
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk	
Typ školy	štátna	
Dátum schválenia	01. september 2015	
Miesto vydania	Základná škola s materskou školou, Školská 528, Veľké Ripňany	

PaedDr. Andrea Pániková
riaditeľka školy

<https://zsvrip.edupage.org/>
e-mail: zsvripnany528@gmail.com

Tel : 038/5392284, 0911985576

Ing. Marianna Chotárová
zástupkyňa riaditeľky pre ZŠ

Platnosť dokumentu od: 01. 09. 2015

Prerokovaný v PR dňa: 21.08.2023

Prerokovaný v RŠ dňa: 25.09.2023

**Záznamy o platnosti a revíziách
inovovaného školského vzdelávacieho programu**

Dátum	Dôvod zmeny	Predmet úpravy (doplnky, inovácie, zmeny...)
02.09.2015	Revidovanie -inovovanie ŠkVP	Inovácia 5. ročník
05.09.2016	Revidovanie - inovovanie ŠkVP	Inovácia 6. ročník
04.09.2017	Revidovanie -inovovanie ŠkVP	Inovácia 7. ročník
01.12.2017	Pedagogickí asistenti, špeciálny pedagóg	
03.09.2018	Revidovanie – inovovanie ŠkVP	Inovácia 8. ročník
02.09. 2019	Revidovanie – inovovanie ŠkVP Pedagogickí asistenti Zmena RŠ a ZRŠ	Inovácia 9. ročník
2. 9. 2020	Revidovanie ŠkVP	Aktualizácia iŠkVP
2. 9. 2021	Revidovanie ŠkVP	Aktualizácia iŠkVP
5.9. 2022	Revidovanie ŠkVP	Aktualizácia iŠkVP
1.9.2023	Revidovanie ŠkVP	Aktualizácia iŠkVP

Obsah

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
1. Veľkosť a poloha školy	5
2. Charakteristika žiakov	5
3. Personálne zabezpečenie	5
4. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	7
5. Organizácia vyučovania	8
6. Dlhodobé projekty	9
7. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	9
8. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy	11
9. Škola ako životný priestor	12
10. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	13
II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	137
1. Pedagogický princíp školy	137
2. Zameranie školy a stupeň vzdelania	15
3. Spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.	22
4. Profil absolventa - vzdelanostný model nižšieho stredného stupňa	22
5. Pedagogické stratégie, metódy a formy	26
6. Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	31
7. Výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím	37
8. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	38
9. Začlenenie prierezových tém	39
III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY	36
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	50
IV. UČEBNÉ PLÁNY	49
V. NÁRODNÝ ŠTANDARD FINANČNEJ GRAMOTNOSTI (ISCED 2)	55

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Veľkosť a poloha školy

Základná škola vo Veľkých Ripňanoch je jedinou školou v obci. Na prvom stupni je 6 tried, s priemerným počtom žiakov v triedach 14-24. Na druhom stupni je 7 tried. Súčasťou školy je školský klub detí, školská jedáleň a telocvičňa. Škola sa nachádza mimo centra obce, obkolesená zeleňou a školským areálom. Škola je plnoorganizovaná s 9 postupovými ročníkmi. Je spojená s materskou školou. Poskytuje predškolské vzdelávania pre deti (predprimárne vzdelávanie), základné vzdelávanie pre 1. stupeň s ročníkmi 1.-4. (primárne vzdelávanie) a pre 2. stupeň s ročníkmi 5.-9. (nižšie stredné vzdelávanie). V materskej škole sú 3 triedy, v základnej škole na 1.-4. ročníkoch v poslednom období 6 tried. V ŠKD sú 3 oddelenia, podľa záujmu žiakov.

Kapacita školy – materská škola 61 detí

- základná škola 350 žiakov
- školský klub detí 90 detí
- školská jedáleň 200 stravníkov.

Škola je spádovou školou v regióne Veľké Ripňany. Školské prostredie nie je rušené. Je v tichej lokalite obce s takmer 2 ha školským areálom. Budova školy nie je bezbariérová.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z 6 obcí – Veľké Ripňany, Behynce, Malé Ripňany, Merašice, Lužany, Biskupová. Žiaci sú z okresu Topoľčany, kraj Nitriansky. Žiaci z Merašíc sú okres Hlohovec, kraj Trnavský. Školu navštevujú aj žiaci, ktorí nepatria do školského obvodu Veľké Ripňany. Prevládajú žiaci intaktní so slovenskou národnosťou. Sociálne zloženie žiakov je rôznorodé. Školu navštevujú aj deti, ktorí sú zo SZP. Škola umožňuje vzdelávanie a integráciu žiakom vyžadujúcim špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Začlenení žiaci majú na základe odporúčenia SCŠPP a CPPPaP vypracované individuálne vzdelávacie programy. Zdravotne znevýhodnení žiaci sú s mentálnym, telesným postihnutím a žiaci so ŠVVP. Podmienkou úspechu je intenzívna spolupráca s rodičmi žiakov a individuálny prístup k jednotlivým žiakom. Využívanie podpory asistentmi učiteľov a špeciálnym pedagógom.

3. Personálne zabezpečenie

Pedagogický zbor tvorí p. riaditeľka, dve zástupkyne – jedna pre ZŠ, jedna pre MŠ. V ZŠ pôsobí 18 učiteľov (z toho 6 na 1. stupni, 11 na 2. stupni) vrátane výchovného poradcu, ďalej 2 vychovávateľky, 6 učiteľiek v MŠ. Vekovo je zbor rôznorodý – od mladých učiteľov až po skúsených pedagógov. Pedagogický zbor je zmiešaný, s väčšinou prevahou žien. V zbore sú 3 muži. 100 % je kvalifikovanosť vyučujúcich v MŠ a na 1.-4. ročníkoch. Pedagogickú spôsobilosť spĺňajú všetci vyučujúci. Učitelia majú dostatok skúsenosti a schopnosti uplatňovať progresívne formy a metódy vo vyučovaní. Škola nemá školského psychológa, a 5 asistentov učiteľa od 01. 12. 2017 na základe projektu „V ZŠ úspešnejší“. Na škole pôsobí výchovná poradkyňa, ktorá má ukončené kontinuálne vzdelávanie o výchovnom poradenstve. Škola má školského psychológa a špeciálneho pedagóga.

S vyučujúcimi spolupracujú piati pedagogickí asistenti - asistenti učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením ako účinná pomoc deťom s rôznym druhom postihnutia. Na škole sú ustanovení koordinátori pre environmentálnu výchovu, výchovu k manželstvu a rodičovstvu, pre prevenciu drog a kriminality, koordinátora informatizácie, zdravej školy, environmentálnej

výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a koordinátori tvorby ŠkVPpre primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ a pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň ZŠ. Všetci pedagógovia primárneho vzdelávania prešli vzdelávaním zameraným na IKT – absolvovali 2 školenia – základy práce s PC – 36 hodín a FIT – funkčná gramotnosť. Ďalšie vzdelanie v oblasti IKT získali na základe kreditového systému v rámci kontinuálneho vzdelávania. Vedenie školy bude podporovať ďalšie vzdelávanie pedagógov v uvedených oblastiach i v štúdiu nových moderných trendov vo vyučovaní. V prípade prijatia začínajúceho pedagogického zamestnanca škola poskytuje adaptačné vzdelávanie. Medzi PZ špecialistov zaraďujeme pedagógov v pozíciách triednych učiteľov, výchovného poradcu, koordinátorov (protidrogovej prevencie, environmentálnej výchovy, Školy podporujúcej zdravie), uvádzajúcich PZ. Každoročne si pedagogickí pracovníci zvyšujú svoj kvalifikačný profil absolvovaním inovačných, aktualizáčných, špecializačných, funkčných a atestačných vzdelávaní podľa ponukového katalógu MPC a akreditovaných vzdelávacích inštitúcií. Na príslušný školský rok je vypracovaný plán kontinuálneho vzdelávania vychádzajúci z aktuálnych potrieb ZŠ. Pedagogickí zamestnanci pracujú v kategórii učiteľ, podkategóriách učiteľ pre primárne vzdelávanie a učiteľ pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Kariérové stupne pedagogických zamestnancov pozostávajú zo samostatných PZ, PZ s prvou atestáciou a PZ s druhou atestáciou.

Vzdelanie sa stáva rozhodujúcim zdrojom budúceho rozvoja a konkurencieschopnosti každej krajiny. Vzhľadom na to je potrebné vyžadovať od PZ spĺňanie nasledovných učiteľských kompetencií:

a) Psychodidaktické:

- vytvárať priaznivé podmienky pre učenie,
- motivovať žiakov k poznávaniu, učeniu,
- aktivizovať a rozvíjať schopnosti žiakov, kľúčové kompetencie,
- vytvárať priaznivú sociálnu, emocionálnu a pracovnú klímu,
- riadiť proces učenia sa žiakov, individualizovať ho z hľadiska času, tempa, hĺbky, miery pomoci učebných štýlov žiakov,
- používať optimálne metódy, organizačné formy a materiálne prostriedky výučby.

b) Komunikačné:

- spôsobilosť efektívne komunikovať so žiakmi, kolegami, nadriadenými, rodičmi žiakov, sociálnymi partnermi a pod.

c) Diagnostické:

- validne, spravodlivo a objektívne hodnotiť učebné výkony žiakov,
- zistiť postoje žiakov k učeniu, škole, životu, ako aj ich problémy.

d) Plánovacie a organizačné:

- efektívne plánovať a projektovať výučbu,
- vytvárať a udržiavať určitý poriadok a systém vo výučbe.

Profesijné kompetencie predstavujú súhrn vedomostí, zručností, schopností a spôsobilostí, požadovaných na výkon pracovnej činnosti. Profesionálne kompetencie pedagóga (podľa interakčného modelu edukácie) zahŕňajú:

- kompetencie orientované na žiaka,
- kompetencie orientované na edukačný proces, ku ktorým patria: kompetencie pre vytváranie podmienok edukácie, kompetencie pre mediáciu obsahu edukácie (pre efektívne učenie sa žiaka) a kompetencie pre ovplyvňovanie osobnostného rozvoja žiakov,

– kompetencie orientované na rozvoj pedagóga:

1. personálne – potreba kladného vzťahu k profesii, reálny pohľad na výsledky práce, postoje k sebahodnoteniu, úsilie a postoje k ďalšiemu vzdelávaniu, komunikácia, spolupráca a kooperácia so zúčastnenými,

2. pedagogické – uvedomovanie si zodpovednosti za rozvoj žiaka, vytváranie správneho motivujúceho a inšpirujúceho podnetného prostredia, ochrana žiakov pred ohrozením,

3. psychologické – dôkladné poznanie zákonitostí vývinu, komplexný prístup a hodnotenie, vylúčenie negatívnych a stresujúcich vplyvov, uplatnenie intervenčných zásahov,

4. didaktické – uplatňovanie motivácie, tvorivých vyučovacích metód a foriem práce, diferencovaný prístup, sebareflexívne metódy skvalitňovania,

5. organizačno-školské – autonómia, facilitátor, tvorca, spolupracovník

4. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Ďalšie vzdelávanie všetkých zamestnancov, osobitne učiteľov je na našej škole výrazne podporované, pretože je základom úspechu pri zvyšovaní úrovne vyučovacieho a výchovného pôsobenia na žiakov. Škola má vypracovaný školský systém ďalšieho vzdelávania pedagogických a ostatných zamestnancov - plán kontinuálneho vzdelávania (každý rok ho aktualizujeme). Plán kontinuálneho vzdelávania vychádza z konkrétnych podmienok, požiadaviek a cieľov školy ako aj z plánu metodického združenia (MZ) a osobných plánov profesijného rastu pedagogických zamestnancov. Pri zostavovaní a spracovaní osobných plánov profesijného rastu pedagogického zamestnanca významnú úlohu zohráva vedúci MZ, PK ktorý najlepšie pozná potreby na rozvoj individuálnej kariéry zamestnanca a následne vie zosúladiť osobné plány do súboru, ktorý korešponduje s potrebami školy.

Špecifické ciele kontinuálneho vzdelávania učiteľov:

a) Vytvoriť plán kariérového rastu učiteľov:

- každý učiteľ si vytvorí vlastný plán osobného profesionálneho rozvoja.

b) Vytvoriť dobrú a podpornú pracovnú klímu:

- utvárať pracovné skupiny na riešenie problémov,
- podporovať kooperáciu učiteľov,
- prenášať kompetencie, posilňovať dôveru,
- zabezpečiť prehľadný informačný systém.

c) Vytvoriť materiálne podmienky:

- finančne zabezpečiť ďalšie vzdelávanie učiteľov,
- zabezpečiť učiteľom prístup k informáciám,
- doplniť učiteľskú knižnicu aktuálnou odbornou a metodickou literatúrou.

d) Vytvoriť motivačné prostredie:

- zabezpečiť také pracovné prostredie, aby boli uspokojené základné potreby zamestnancov, aby sa na pracovisku cítili dobre,
- vypracovať plán kariérneho postupu učiteľov, obsadenie pozícií učiteľov špecialistov na základe získaného vzdelania,
- vypracovať systém finančného odmeňovania učiteľov na základe plnenia úloh osobného plánu rozvoja, zverejniť ho vo vnútornom mzdovom poriadku.

e) Zabezpečiť vnútroorganizačné vzdelávanie:

- organizovať otvorené hodiny v rámci aktivít metodických orgánov,
- vymieňať si skúsenosti formou vzájomných hospitácií,
- organizovať semináre a kurzy pre učiteľov priamo v škole, prizývať odborníkov z oblasti modernej pedagogiky, psychológie, komunikačných technológií,...
- v spolupráci s MPC organizovať vybrané druhy aktualizácie vzdelávania pre všetkých pedagogických zamestnancov priamo v škole,
- organizovať exkurzie do škôl s alternatívnymi pedagogickými koncepciami,
- realizovať uvádzanie absolventov do praxe (adaptačné vzdelávanie).

f) Zabezpečiť predmetovú odbornosť vyučovacieho procesu:

- absolvovaním rozširujúceho kvalifikačného štúdia na MPC alebo vysokých školách si dopĺňať ďalšiu odbornosť podľa potrieb školy a ponuky MPC.

g) Zabezpečiť zavádzanie inovácií vo vzdelávacom procese:

- absolvovať rôzne druhy špecializačného inováčného štúdia ,
- absolvovať priebežné a cyklické vzdelávania zamerané na aktivizujúce metódy a formy vyučovania, alternatívne koncepcie,
- získané vedomosti a zručnosti aplikovať v praxi,
- zúčastňovať sa každoročne konferencie s medzinárodnou účasťou – Inovácie v škole.

h) Umožniť učiteľom absolvovanie vzdelávacích programov v zahraničí:

- získať potrebné jazykové kompetencie.

i) Zabezpečiť informácie o možnosti vzdelávacích aktivít pre učiteľov:

- komunikovať so vzdelávacími inštitúciami,
- sledovať ponuky na internete.

5. Organizácia vyučovania

Budova školy sa otvára pre žiakov o 7,15 h. Pre žiakov, ktorí navštevujú ŠKD o 6.30. Vyučovanie sa začína o 7.30 h. Žiaci prichádzajú do školy najneskôr 10 minút pred vyučovaním. V škole sa vyučuje podľa rozvrhu hodín schváleného riaditeľkou školy. Začiatok a koniec vyučovacej hodiny sa oznamuje zvonením.

VYUČOVACÍ ČAS JE ROZVRHNUTÝ TAKTO:

	Od	Do
1. hodina	7.30	8.15
2. hodina	8.20	9.05
3. hodina	9.20	10.05
4. hodina	10.10	10.55
5. hodina	11.00	11.45
6. hodina	11.50	12.35
7. hodina	13.05	13.50
8. hodina	13.55	14.40

ČINNOSŤ V ŠKD :

Ráno	Cez deň		
1. odd.	1.odd.	2. odd.	3.odd.
6,30 - 7,30	11.00 – 16.00	11.00-16.00	11,00-13,00

Činnosť:

Odpočinková činnosť	11,00-11,20
Obed	11,20-12,35
Rekreačná činnosť	12,35-13,15
Príprava na vyučovanie	12,35- 14,00
Záujmová činnosť	14,00- 15,30
Spoločensko- prospešná činnosť	15,30-16,00

6. Dlhodobé projekty

K prioritám školy v tejto oblasti patria :

- „ POP II“ – inkluzívne vzdelávanie
- Zdravá škola – podpora zdravej výživy a boj proti obezite, škola v prírode, plavecký výcvik
- Nadácia otvorenej spoločnosti -program Otvorené školy – podpora demokratického prostredia na školách participáciou žiakov na živote školy
- Environmentálny program – separovaný zber papiera a plastov, ochrana životného prostredia v okolí školy, ale aj mimo nej
- Protidrogová prevencia a prevencia šikanovania na škole
- Podpora čitateľskej gramotnosti – Osmijanko, Čítajme si – detský čitateľský maratón
- iBobor – rozvíjanie logického myslenia a IKT zručností
- Športový program – Školská olympiáda, športové hry
- Týždeň hlasného čítania
- Záložka do knihy - medzinárodná spolupráca škôl a podpora čitateľskej gramotnosti
- spolupráca s Úniou nevidiacich – Biela Pastelka
- Liga proti rakovine – charitatívna zbierka - Deň narcisov.

7. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Naším cieľom v oblasti komunikácie a interakcie medzi rodičmi a pedagógmi je získavať širokú podporu rodičov pre činnosť školy pre postupné inovačné kroky a vytvárať pozitívny obraz školy u širokej verejnosti:

– posilňovať partnerský vzťah medzi rodičmi a školou prostredníctvom dobrej informovanosti o činnostiach školy a zainteresovaní na spolurozhodovaní o najdôležitejších postupoch školy,

– informovať rodičov o dianí na škole prostredníctvom Edupage a webového sídla školy, nástieniek vo vestibule školy a obecných novín,

– spolupracovať s rodičmi na príprave a realizácii výletov, exkurzií, školy v prírode, rôznych kultúrno-spoločenských a športových podujatí,

– umožniť rodičom vybrať svojim deťom možnosť mimoškolského vyučovania formou záujmových útvarov,

– zapájať rodičov do priameho vyučovacieho procesu (napr. Deň otvorených dverí, pasovanie prvákov, prezentácia povolania, besedy),

– zabezpečovať poradenskú činnosť pre rodičov (výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, vedenie školy),

– zabezpečiť pre žiakov 8. a 9.ročníkov návštevy prezentácií škôl a firiem pri výbere ďalšieho vzdelávania.

Najdôležitejšími partnermi školy sú rodičia žiakov. Jeden člen triedneho výboru je delegovaný do Celoškolskej Rady rodičov pri ZŠ s MŠ Veľké Ripňany. Schádzajú sa niekoľkokrát ročne s riaditeľkou školy. Informovanie rodičov o činnosti školy, výsledkoch žiakov je prostredníctvom triednych schôdzi rodičov trikrát do roka. Podľa potreby sa zvoláva plenárna schôdza rodičov (minimálne raz za rok – v septembri). Pre rodičov a verejnosť organizujeme Deň otvorených dverí. Rodičia sa môžu zúčastniť na vyučovacích hodinách, popoludní na konzultáciách s učiteľmi. Rodičia sú o výsledkoch svojich detí informovaní prostredníctvom Edupage, individuálnych konzultácií, osobne či telefonicky.

O činnosti školy, o zásadných školských dokumentoch sa môžu rodičia dozvedieť aj cez web stránku školy. Snažíme sa rodičov zapájať do procesu vzdelávania detí, do organizovania podujatí pre deti. Škola je rodičom vždy otvorená a rodičia sa môžu po dohode s riaditeľkou školy a vyučujúcimi zúčastniť na vyučovacích hodinách.

Spolupráca s radou školy

Rada školy bola na základe zákona č. 596/2003 Z. z. zriadená dňa 16. júna 2008 na nové funkčné obdobie. Členmi rady školy sú štyria delegovaní zástupcovia za zriaďovateľa, dvaja členovia za pedagogických zamestnancov – z toho jeden za ZŠ, jeden za MŠ, jeden člen za nepedagogických zamestnancov, štyria zástupcovia za rodičov – z toho jeden za MŠ, traja za ZŠ. Zasadnutia sa konajú minimálne štyrikrát do roka, prípadne podľa potreby. Rada školy i rada rodičov sa podieľajú na rôznych akciách školy (napr. Slávnosť Svätý Mikuláš, Vianoce, Detský karneval, školské výlety, rozlúčkový večierok žiakov 9. ročníka a pod.)

Základom vzdelávania a výchovy integrovaných žiakov je úzka spolupráca s Centrom špeciálno-pedagogicko poradenstva a prevencie (CŠPPaP) v Topoľčanoch a v Hlohovci i so SCŠPPaP v Topoľčanoch.

Pri riešení výchovných problémov spolupracujeme aj s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch a v Hlohovci i s Policajným zborom v Nitrianskej Blatnici a v Hlohovci. Dobrú spoluprácu máme s informačným a poradenským strediskom ÚPSVaR v Topoľčanoch, kam chodia žiaci vyšších ročníkov na exkurzie zamerané na pracovný trh a voľbu povolania. Úzku spoluprácu má škola s materskou školou (návšteva budúcich prvákov na 1. stupni ZŠ, športová olympiáda so žiakmi 1. stupňa, kultúrne akcie, spoločné programy na Deň matiek, Kultúrny program pre dôchodcov, spoločné zasadnutia metodického združenia a pod.).

Spolupracujeme aj s pobočkou základnej umeleckej školy z Topoľčian. V obci sa rozvíja spolupráca s futbalovým oddielom, Slovenským orlom.

Pravidelne spolupracujeme so zriaďovateľom (verejné vystúpenia v obci, návštevy predstaviteľov obce v škole, besedy s pedagógmi, Deň učiteľov, besedy so žiakmi) i s ostatnými obecnými úradmi v spádovej oblasti, ktoré podporujú školu v rámci svojich možností.

Žiaci školy majú možnosť navštevovať aj obecnú knižnicu.

O dianí v škole pravidelne informujeme rodičov i širokú verejnosť prostredníctvom Ripniansko-behynského občasnika a web stránky školy.

8. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Priestorové

Školu tvoria dve samostatné budovy - budova ZŠ a budova MŠ so školským areálom. V budove ZŠ sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne – 1 počítačová učebňa, cvičná kuchynka, školská knižnica, učebňa na vyučovanie HUV, TECH, VYV, prírodných vied, školské jazykové laboratórium, malá a veľká telocvičňa, školská jedáleň a kuchyňa, zborovňa, kabinety učiteľov, skladové priestory, kabinety učebných pomôcok, šatne a sprchy, priestory ŠKD, átrium školy, školský areál. ZŠ i MŠ prešli v rokoch 2010 – 2011 rozsiahlou rekonštrukciou zahŕňajúcou: zateplenie budovy, výmenu okien (plastové), rekonštrukcia školskej jedálne. V nasledujúcich rokoch v ZŠ sa uskutočnila výmena podlahovej krytiny, kompletná rekonštrukcia sociálnych zariadení, výmena podlahy vo veľkej telocvični.

Školský areál tvorí: zmenšené trávnaté futbalové ihrisko, 240 m dlhá atletická dráha 2 doskočiská, 2 volejbalové ihriská, 2 tenisové antukové dvorce, viacúčelové asfaltové ihrisko, trávnaté plochy.

Žiaci prvého stupňa využívajú počas dopoludňajšieho vyučovania priestory 6 kmeňových tried, v ktorých prebieha väčšina vyučovacích hodín. K dispozícii majú aj odborné učebne hudobnej výchovy, informačno-komunikačných technológií, knižnicu, školské jazykové laboratórium, telocvične a športový areál. Triedy sú svetlé, dostatočne priestrané a štandardne vybavené. Na druhom stupni je k dispozícii 7 kmeňových tried. Úprava a výzdoba interiérov učební pôsobí esteticky. V čase prestávok je možné využívať priestory chodieb a vnútorného átria na relaxačnú činnosť.

V budove MŠ sú 3 triedy, spálne, výtlačňa stravy, sociálne zariadenia, práčovňa, sušiareň. V areáli škôlky sú 2 pieskoviská, preliezačky, hojdačky, trávnaté plochy.

Škola má 22 učební, z toho 13 kmeňových učební a 8 špecializovaných učební. Na prvom stupni sa využívajú na vyučovanie :

- a. multimedialná knižnica s čítárňou
- b. počítačová učebňa
- c. učebňa HUV
- d. jazykové laboratórium
- e. učebňa prírodných vied
- f. malú a veľkú telocvičňu
- g. 2 triedy na ŠKD, 1 voľnočasový priestor pre ŠKD.

Chýbajú priestory na budovanie nových odborných učební v zmysle ŠVP. Vzhľadom na potreby žiakov s telesným postihnutím škola má vybudovaný bezbariérový vstup, nemá však výt'ah.

Materiálno-technické podmienky

Škola je na primeranej úrovni vybavená klasickými i novými modernými učebnými pomôckami a učebnicami. Každoročne sa prejavuje nedostatok financií na modernizáciu. Pri vyučovaní rôznych predmetov je využívaný výukový softvér. Každoročne podľa finančných možností doplníme jednotlivé kabinety novými učebnými pomôckami. Dobré je vybavenie audiovizuálnou technikou. Pre vyučovanie IKT máme 29 PC v učebni, 10 tlačiarň, 2 skenery, 5 ks digitálne fotoaparáty, videokameru, USB kľúče, kopírovacie zariadenia, 21 dataprojektorov – 1 v každej triede, 7 interaktívne tabule, domáce kino, 2 DVD

prehrávače, video-prehrávač). PC sú pripojené na vysokorýchlostný internet. Internet – wifi je zavedený vo všetkých priestoroch školy. Využívame aj vyučovanie prostredníctvom interaktívnej tabule umiestnenej v knižnici a školskom jazykovom laboratóriu, v učebniach. Učitelia majú k dispozícii notebooky. Úplne sme zrekonštruovali učebňu prírodovedných vied. Obohatili sme ju o interaktívnu tabuľu, novú magnetickú tabuľu, nový nábytok. Pribudli nám nové moderné učebné pomôcky. Využívame školskú knižnicu, obnovujeme nový knižničný fond podľa finančných možností. Knižnicu využívame na vyučovanie, na besedy, premietanie filmov, súťaže a pod. Učitelia majú prístup k internetu v zborovni, v jednotlivých kabinetoch, pre prácu na hodinách využívajú prenosné notebooky. Na tvorbu učebných pomôcok využívajú laminovačku, rezačku, kopírovacie zariadenia. Odborné učebné umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Pri obnove učebných pomôcok nám poskytujú finančné zdroje sponzori, rada rodičov a vlastné zdroje. ŠKD je primerane zabezpečený hračkami, učebnými pomôckami, spoločenskými hrami. Každoročne ich dopĺňame. Výpočtovou technikou je vybavená aj administratíva školy, vedúca školskej jedálne.

Materská škola je vybavená na dostatočnej úrovni učebnými pomôckami. Každoročne ich dopĺňame. Dobrá je vybavená hračkami, knižničným fondom, audiovizuálnou technikou, k dispozícii majú IKT – 3 interaktívne tabule, notebooky, tlačiarne. V budove MŠ je zavedený internet.

Podľa stavu finančných prostriedkov sa postupne obnovujú a modernizujú učebné pomôcky a dopĺňa sa didaktická technika. V tejto oblasti sa využívajú finančné zdroje nielen z rozpočtu školy, ale aj z rôznych projektov.

Hygienické podmienky

Škola spĺňa hygienické podmienky stanovené Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR. Pitný režim žiakov je zabezpečený pitnou vodou v každej triede i na sociálnych zariadeniach i poskytovaním mliečnej desiaty. Škola je zapojená do projektu „Mliečny program“. Žiaci 1.-4. ročníkov využívajú veľkú prestávku v prípade pekného počasia v školskom areáli.

Do odpoľudňajšieho programu deti v ŠKD je zaradený odpočinok a relaxácia.

V rámci prevencie školských úrazov sú žiaci poučení o pravidlách bezpečného správania na začiatku školského roka, vždy pred začiatkom praktickej činnosti, pred výletmi, exkurziami a inými podujatiami v priebehu celého roka. Školské úrazy sa hlásia a evidujú v zmysle metodického usmernenia.

9. Škola ako životný priestor

Škola kladie veľký dôraz na estetický vzhľad školy a školského areálu. Uvedomujeme si, že škola má aj výchovne pôsobiť na žiakov a formovať ich estetické cítenie. Vo vestibule školy sme nainštalovali historickú expozíciu regionálnych hmotných exponátov, ktoré približujú život predkov hlavne z oblasti poľnohospodárstva, bývania, obliekania. V inej časti vestibulu sme urobili muzeálnu expozíciu starej triedy z historických exponátov, ktoré sa zachovali zo starej budovy školy. Na chodbe na prvom poschodí sú nástenky o histórii obce, okresného mesta a krajského mesta. Vestibul školy na prezentačných paneloch predstavuje aj najstaršiu históriu obce. Na paneloch vo vestibule informujeme aktuálne rodičov, žiakov o aktivitách, podujatiach. Vo vestibule, v átriu a v školskej jedálni realizujeme environmentálnu výchovu- výzdoba kvetmi. Chodby spestrujú predmetové nástenky a výrobky žiakov. Prostredníctvom úspešného

projektu MŠ SR Zdravá škola pani učiteľky žiakom 1. stupňa vytvorili príjemné rozprávkové prostredie. Príjemné estetické prostredie vytvárajú i vo svojich triedach. Na 2. stupni ZŠ triedni učители taktiež vytvárajú príjemné prostredie v triedach. Triedy sú vymalované, vymenená podlaha z PVC. Nová je podlaha v telocvični. Zrekonštruované sú WC. Je však potrebné viac zainteresovať žiakov, aby zlepšili výzdobu tried, prejavili svoju tvorivosť, aktualizovali častejšie ústredné nástenky a nezhodnocovali vytvorené prezentácie žiakov. Školské prostredie nie je tvorené len školskými priestormi, ale hlavne ľuďmi, ktorí tu pracujú, učia sa a toto prostredie navštevujú. Zaujímavým, výtvarným zveľadovaním školského prostredia chceme budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom a medzi učiteľmi a žiakmi. Žiaci, učители i rodičia dokážu v škole spolupracovať a podporovať sa vo svojom snažení. Práca v škole je dopĺňovaná relaxačnými aktivitami (bohatá ponuka záujmových krúžkov). Chceme, aby priestor školy bol pre všetkých príjemný a napomáhal k vytváraniu priaznivej klímy vo vnútri školy.

10. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Neoddeliteľnou súčasťou vyučovania v každom predmete, osobitne pri realizácii praktických cvičení, exkurzií, výletov, výcvikov, kurzov a podobne. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov sú vytvorené podmienky podľa platných predpisov, ktoré zaisťujú bezpečnosť a hygienu práce – prevádzkové poriadky učebni. Žiaci sú preukázateľne poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov sa striktné vyžaduje. Ak práca vyžaduje priamy dozor, osoba poverená priamym dozorom zrakovo vníma všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom. Počas prestávok na bezpečnosť žiakov dohliada určený dozor, ktorý vykonávajú pedagogickí zamestnanci školy podľa stanoveného plánu dozorov.

Pri organizovaní školských aj mimoškolských akcií riaditeľ školy schvaľuje organizačné zabezpečenie, ktoré musí byť spracované v zmysle aktuálnej legislatívy povereným zamestnancom. Rodičia sú preukázateľne informovaní prostredníctvom INFORMOVANÉHO SÚHLASU, ktorý potvrdia svojím podpisom.

Činnosť BOZP na škole riadi externý technik BOZP z BKS Safety Bánovce n/Bebravou. podľa vypracovaného plánu činnosti. Zamestnanci školy absolvujú pravidelné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a protipožiarne školenia. Škola uskutočňuje prostredníctvom odborníkov aj pravidelné kontroly a revízie. Aktualizuje a archivuje všetku potrebnú dokumentáciu.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1) Pedagogický princíp školy

Školský vzdelávací program vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠa konkrétnych podmienok a potrieb školy.

Škola sa musí stať v regióne kultúrnym, športovým a spoločenským centrom, treba ju považovať za otvorené spoločenstvo žiakov, deti, učiteľov a rodičov, ktorej hlavným poslaním je poskytovať komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania, a tak vychovávať deti a žiakov ako harmonicky rozvinuté osobnosti, schopné uplatniť sa v spoločnosti so špecifickým dôrazom na:

vzdelanie – vytvoriť prostredie širšej ponuky výchovno-vzdelávacích príležitostí, zamerať sa na skvalitnenie služieb vo výchovno-vzdelávacom procese

vzájomnú úctu - vytvoriť rovnaké príležitosti pre deti bez rozdielu rasy, náboženstva, jazyka, bez ohľadu na vek, rasu, vytvárať v škole kultúru vzťahov postavenú na vzájomnej úcte, spolupráci a otvorenej komunikácii

inklúziu– chceme vytvárať rovnaké príležitosti pre všetky deti, teda aj pre tie, ktoré majú špecifické potreby

podporu rodiny – prehľbovať spoluprácu rodiny a školy formou angažovanosti rodičov do diania v škole, a tak posilniť vzájomné vzťahy

vzťah k okoliu a regiónu

- zdôrazňovať a aktívne sa podieľať na environmentálnej výchove, naučiť deti chrániť životné prostredie a zodpovednosti za ochranu životného prostredia
- rozvíjať vzťah k regiónu, poznávaním významných osobností, prírodných krás, historických udalostí, pamiatok, kultúrneho a folklórneho dedičstva
- formovať u detí hrdosť na tradície regiónu a regionálnu kultúru, vytvárať aktívny zásah do života obce.

a) Pedagogické princípy:

1. princíp primeranosti

- formy a metódy vyučovania sú v súlade s vekovou vyspelosťou a doterajšou úrovňou žiaka, – neučiť všetko všetkých,
- zachovávať základné pravidlá pedagogického postupu
- od blízkeho k vzdialenému, od známeho k neznámemu, od jednoduchého k zložitému

2. princíp emocionálnosti

- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech,
- citová istota podporuje efektivitu vyučovania,
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie,
- udržiavať trvale optimistickú atmosféru v triedach a kolektívoch, – dosiahnuť adekvátne citové prejavy jedincov.

3. princíp jednotného výchovného pôsobenia

- úspešná výchova predpokladá jednotu v požiadavkách a prístupoch všetkých učiteľov a vychovávateľov, s ktorými sa jedinec v škole stretáva,
- spolupráca s rodičmi.

4. princíp zlúčenia teórie a praxe

- aby vedeli žiaci riešiť problémy, je potrebné, aby sa naučili pýtať, hľadať problémy, snažiť sa nájsť odpovede,
- prepojiť vyučovanie s okolím školy a prirodzeným prostredím žiakov,
- myslieť na praktickosť nadobudnutých kompetencií,
- upustiť od encyklopedických vedomostí.

5. Princíp tímovej spolupráce žiakov

– viesť žiakov k tímovej práci na vyučovaní.

Dôraz kladieme na prácu s počítačom, environmentálnu a športovú výchovu, telesnú výchovu, výchovu k vlastenectvu a úcte k ľudovým tradíciám v našom regióne.

Súčasťou realizácie ŠkVP je budovanie zdravého, priateľského, empatického, motivujúceho, estetického a bezpečného školského prostredia. Prioritným cieľom je rozvíjanie samostatnej a zodpovednej osobnosti žiaka a príprava na jeho ďalšie štúdium. Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebazpoznania a sebahodnotenia žiaka, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, vedeli ich vždy správne použiť, rozvíjať svoje kľúčové spôsobilosti, boli komunikatívni, flexibilní, tvoriví, vedeli si vyhľadávať informácie, dokázali prezentovať svoju prácu a rozvíjať kritické myslenie. Dôležité je, aby sa nezabudlo ani na vedomosti a spôsobilosti. To znamená, že ak chceme, aby žiaci boli komunikatívni, je potrebné, aby vedeli, o čom majú komunikovať, ak majú vyhľadávať informácie, musia vedieť, aké informácie majú hľadať, kde ich hľadať a ako ich zaradiť do systému.

Škola podľa možností poskytuje vzdelávanie i žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a integrovaným žiakom. Od 1. 12. 2017 sa realizuje inkluzívne vzdelávanie prostredníctvom projektu „V základnej škole úspešnejší“. ZŠ k zdravotne znevýhodneným žiakom získala 3 pedagogických asistentov a 1 špeciálneho pedagóga.

Dôležitým cieľom je aj posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast, podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka, skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami aj v zahraničí, zaviesť nové formy a metódy práce.

2) Zameranie školy a stupeň vzdelania

Základná škola je miestom, kde v plnom rozsahu uplatňujeme humanistický a prosociálny prístup k výchove a vzdelávaniu. Našou základnou filozofiou je vychovať zdravo sebavedomého žiaka, ktorý sa vie orientovať vo svete, dokáže vyjadriť a zdôvodniť svoje názory, a tým sa aktívne zapojiť do života spoločnosti. Rozvíjať potenciál každého dieťaťa, vytvoriť prostredie školy ako centra stretávania sa živej diskusie medzi žiakmi, učiteľmi a rodičmi, viesť ich k schopnosti tvorivo a kriticky myslieť, pracovať spoločne a vzájomne sa rešpektovať. Snažíme sa o to, aby naši žiaci mali plynulý prechod z primárneho na nadväzujúce nižšie stredné vzdelávanie.

Zameranie školy na:

- rozvoj kľúčových kompetencií absolventa školy,
- integrácia žiakov so ŠVVP a zdravotným znevýhodnením,
- inkluzívne vzdelávanie,
- posilnenie vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť – environmentálna výchova,,
- posilnenie vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia,
- posilnenie vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb (TSV),
- rozvoj zdravého životného štýlu,
- zavádzanie inovatívnych foriem a metód vzdelávania,
- využívanie IKT vo VVP,
- rozvoj finančnej a čitateľskej gramotnosti,
- e – testovanie,
- účelné využívanie voľného času žiakov realizáciou mimoškolskej záujmovej činnosti.

Naším cieľom je rozvíjať:

Čitateľské kompetencie

Schopnosť čítať s porozumením a vedieť pracovať s textom v praktickej rovine každodenného života je predpokladom úspechu žiaka nielen v predmete slovenský jazyk a literatúra, ale je základom aj pre ostatné predmety. Dbáme tiež o zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov na všetkých vyučovacích hodinách. Škola poskytuje školskú knižnicu s čítárňou ako centrum rozvoja čitateľských zručností, komunikačný a informačný zdroj.

Osobnostné kompetencie

Škola sa ďalej zameriava na výchovu k zdraviu, environmentálnu výchovu, dopravnú výchovu a regionálnu výchovu. Kompetencie škola rozvíja formou prierezových tém v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov, organizovaním besied a kurzov a záujmovým vzdelávaním.

V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Sociálny a osobnostný rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou ich individuálnych schopností.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole bohatá. Aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. Treba sústavne pôsobiť proti drogám, fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom. Pravidelne budeme aj naďalej monitorovať situáciu v triedach - správanie žiakov, na zamedzenie výskytu šikanovania žiakov v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.

Budeme sa snažiť motivovať žiakov do učenia pestrými formami výučby. Naším cieľom je naučiť žiakov kriticky myslieť. Pri zostavovaní stratégií vyučovania sme zvažili, akým spôsobom môže škola spoločne rozvíjať kľúčové spôsobilosti. Tu sa spájajú sily všetkých učiteľov jednotlivých predmetov. Metódy a formy vyučovania - čiže stratégie vyučovania máme rozpísané v učebných osnovách každého predmetu. Cieľom je aj zefektívniť výučbu prepájaním viacerých predmetov. Dôležitým odporúčaním do budúceho školského roka je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slabo-prospievajúcich, pre zvýšenie ich vnútornej motivácie.

Na 1. stupni budeme venovať pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Budeme rozvíjať nasledovné ciele vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotnosti prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;

- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Koncepcné zameranie školy na nižšom strednom stupni vzdelávania – 2. stupeň ZŠ

Program nižšieho stredného vzdelávania je zostavený tak, aby zabezpečil hladký prechod z primárneho vzdelávania na nižšie stredné vzdelávanie a z nižšieho stredného vzdelávania na vyššie stredné vzdelávanie. Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu pri nadobúdaní nových skúseností z pozorovania a zažitia aktivít a udalostí, ktoré sú spojené so životom žiaka a s jeho bezprostredným kultúrnym a rodinným prostredím. V tomto veku je pre žiakov dôležitá možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom učenia sa v skupinách rovesníkov a rozvíjania kooperácie.

Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa nielen prostredníctvom slov, argumentovať, obhajovať svoje názory a prezentovať sa. Základom je priateľská a ústretové klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti. Program nižšieho stredného vzdelávania má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinách, aby každý z nich získal pevný základ spoločného poznania a zároveň osobné skúsenosti a vzájomného ohľadu, uznania a úcty.

Hlavným cieľom nižšieho stredného vzdelávania je primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovať základ záujmu o celoživotné učenie sa. Budovať jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva, vzbudiť záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti u žiakov.

Od žiakov sa očakáva, že si osvoja základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou, získajú záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy, osvoja si využívanie efektívnych stratégií učenia sa, nadobudnú primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce a získajú rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom strednom vzdelávaní.

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh, je založené prevažne na diagnostikovaní a uplatňovaní osobného rozvoja žiaka. Každý žiak musí mať možnosť zažívať úspech a musí vedieť, že chyby a ich odstraňovanie tiež napomáhajú k jeho rozvoju. Má možnosť prezentovať svoju prácu prostredníctvom vlastného portfólia – portfólio žiaka. Naš nižší sekundárny program posilňuje vzdelávanie v rozvíjaní čitateľských zručností a vytvára vzťah k regiónu a ľudovým tradíciám.

3) Spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.

Podľa Zákona č. 245/ 2008 Z. z. (školský zákon) §16 ods. 3 písm. b) nižšie stredné vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou, do ktorej sa uvedie „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“. Absolvent programu nižšieho stredného vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni vyššieho stredného vzdelávania.

4) Profil absolventa - vzdelanostný model nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetentnostiach), ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumieť sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nestarnú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania, ako aj neinštitucionálneho (informálneho) vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nad predmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebazvdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho stredného vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,

- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Prioritou našej školy je jej absolvent. Cieľom ŠkVP je pozitívna a aktívna osobnosť s potenciálom úspešného uplatnenia sa v reálnom živote. Škola vzhľadom na svoje zameranie a ŠkVP akceptuje osvojenie kľúčových spôsobilostí.

Sme základná škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bol tiež usilovný, svedomitý, samostatný a čestný.

Absolvent našej školy by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno našej škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, vedieť hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine, v spoločnosti, mal by byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, svojimi športovými výkonmi a vystupovaním reprezentovať svoju školu.

Absolvent našej školy má vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať vo vyučovacom procese rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, vedieť diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické postupy pri riešení problémov, vedieť a mať vedomosti o dejinách vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať svoj materinský slovenský jazyk, starať sa o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, snažiť sa naučiť aspoň jeden svetový jazyk, mať schopnosť vnímať umenie, porozumieť mu, chrániť umelecké hodnoty nášho národa.

Absolvent by si mal byť vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v ďalšom štúdiu, zamestnaní a naučiť sa byť zodpovedný za svoj život, mal by vedieť tvorivo a kriticky myslieť.

5) Pedagogické stratégie, metódy a formy

Vo vyučovacom i výchovnom procese využívame viaceré výchovno-vzdelávacie stratégie na rozvíjanie kľúčových spôsobilostí. Tieto stratégie sú uplatňované najčastejšie v kombináciách a zamerané na rozvíjanie kritického myslenia. Využívame najmä tieto stratégie:

- a) Riešenie problémových úloh umožní žiakovi aplikovať poznatky, používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznania, vedieť posúdiť vhodnosť navrhovaného postupu riešenia úlohy a logicky spájať poznatky z rôznych učebných predmetov.
- b) Realizácia praktických činností a experimentov umožní žiakovi naučiť sa správne používať postupy, rozvíja manuálne zručnosti, vedie žiakov k zodpovednosti, presnosti, bezpečnosti pri práci, ochrane zdravia.
- c) Riešenie úloh z praxe umožňuje žiakovi chápať a budovať vzťah medzi praktickým životom a vyučovacím predmetom.
- d) Skupinová práca umožní žiakovi rozvíjať schopnosť vzájomnej pomoci, prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej práce, akceptovať iných.
- e) Osvojenie pojmov, spracovávanie informácií rozvíja komunikačné schopnosti.
- f) Stratégia rámca EUR poskytuje mechanizmus pre organizáciu vyučovania a ponúka konceptuálnu základňu pre vyučovanie. Túto základňu možno realizovať systematicky v rôznych ročníkoch a na rôznom učebnom obsahu. Rámec predstavuje trojfázový model vyučovania a učenia sa, ktorý využíva výsledky výskumu toho, ako sa ľudia najlepšie, najefektívnejšie učia. Model v podstate opisuje proces, ktorým žiaci prechádzajú pred učením, v jeho priebehu a po učení tak, aby tento proces bol skutočným prínosom. Poskytuje spôsob uvažovania o vyučovaní, ktoré podporuje kritickú analýzu žiakov, vytváranie významu a kritickú reflexiu. Keď žiaci používajú rámec pri samostatnom myslení a samostatnom učení, budú schopní kontextualizovať svoje vedomosti tým, že pričlenia nové informácie k tomu, čo už poznajú, aktívne sa zapoja do nového spôsobu učenia a budú uvažovať o tom, ako táto nová učebná skúsenosť zmení ich chápanie učiva. Rámec pre vyučovanie a učenie sa skladá z troch fáz. Začína fázou EVOKÁCIE, v ktorej žiakov povzbudzujeme k zhromaždeniu ich doterajších vedomostí o nejakej téme, formulovaniu predpokladov a všeobecne k stanoveniu cieľa čítania alebo skúmania. V tejto prvej aktivite si žiak vytvára základ individuálnych vedomostí, ku ktorým bude pridávať nové informácie. Nasleduje fáza UVEDOMENIA SI VÝZNAMU,

pri ktorej sa žiaci prostredníctvom textu, prednášky, výkladu alebo iného média zoznámia s novým obsahom a budú ho integrovať do svojej schémy porozumenia. Dôležitou úlohou v tejto fáze je predovšetkým udržať žiakov v činnosti, zachovať ich záujem a energiu vytvorenú počas fázy evokácie. Proces sa završuje štádiom REFLEXIE, v ktorom žiaci znova pouvažujú nad tým čo sa naučili, ako rozšírili svoje poznanie.

Rámec pomáha učiteľom viesť žiakov cez učebný proces a poskytuje kontext, v ktorom môžu:

- aktivizovať myslenie žiakov
- stanoviť účel učenia
- umožniť bohatú diskusiu
- motivovať žiakov k učeniu
- aktívne zapájať žiakov do učebného procesu
- podnecovať zmenu
- podnecovať reflexiu
- umožňovať žiakom sledovať rôzne názory
- pomáhať žiakom formulovať vlastné otázky
- povzbudzovať k sebavyjadreniu
- maximalizovať, aby žiaci spracovávali nové informácie
- podporovať kritické myslenie.

Učitelia sa tým, že vedú žiakov v priebehu procesu učenia, stávajú viac než sprostredkovateľmi informácií, stávajú sa facilitátormi učenia, ktorí pomáhajú žiakom dávať poznatky do súvislostí pre využitie v budúcnosti. Učiteľova rola sa mení: stáva sa partnerom v procese učenia a od žiakov očakáva aktívnu účasť, energiu a osobné nasadenie, ktoré je potrebné na dosiahnutie trvalých vedomostí.

Škola podporuje využívanie moderných metód a foriem práce, budujeme tvorivo-humanistickú otvorenú školu.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem, ktoré sú zaradené do kontextu rámca EUR (Príloha 11) prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri vyučovaní využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- metódy zamerané na rozvíjanie kritického myslenia (cinquain, rovnakí – rozdielni, kocka, display, Vennov diagram, rotačný prehľad, okrúhly stôl atď.)
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému, , snahou je nepredkladať žiakom hotové riešenia, ale formulovať problém a hľadať riešenia)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach - žiaci pracujú v skupinách v rámci jednej triedy, skupinová práca podporuje spôsobilosť spolupracovať, deliť, organizovať a plánovať prácu, teda pracovné, personálne, sociálne a komunikačné spôsobilosti)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevných vôľ a prežívania)

- prezentačná metóda (prezentácia s využitím aj dataprojektoru)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom, žiaci sú vo vyučovaní podporovaní i individuálnym prístupom vzhľadom na svoje potreby a predpoklady)
- práca s textom (rozvíja schopnosť čítať s porozumením, orientovať sa v texte, vyhľadávať informácie i vyjadriť, prezentovať svoje poznatky, názory, postoje, konfrontovať ich s textom, postojmi iných, argumentovať, získané spôsobilosti sú dôležité pre všetky vyučovacie predmety, vzdelávanie a život, žiaci pracujú s textami rôzneho obsahu i formy, rozvíjajú sa nielen čitateľské spôsobilosti, ale aj komunikačné spôsobilosti)
- projektové, zážitkové vyučovanie (žiaci pracujú samostatne alebo v tíme, riešia stanovený problém projektom, projekty spájajú poznatky a zručnosti viacerých predmetov, svojim charakterom sú zamerané prakticky, žiaci môžu prezentovať vlastné prístupy a schopnosti).

Pedagogické stratégie sú pri práci učiteľa so žiakmi veľmi dôležité. Ich premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení vôbec. Ide vlastne o výber vyučovacích metód, podmienenosť výberu metód vyučovania, možnosti triedenia vyučovacích metód podľa cieľov, učiva vo všetkých predmetoch, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu.

Súčasťou vyučovacieho procesu sú i odborné a poznávacie exkurzie, vychádzky, výlety, výchovné koncerty, kultúrne podujatia a záujmové vzdelávanie

Vo vyučovaní i výchovnom procese využívame viaceré výchovno-vzdelávacie stratégie na rozvíjanie kľúčových spôsobilostí. Tieto stratégie sú uplatňované najčastejšie v kombináciách a zamerané na rozvíjanie kritického myslenia. Využívame najmä tieto stratégie:

- g) Riešenie problémových úloh umožní žiakovi aplikovať poznatky, používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznania, vedieť posúdiť vhodnosť navrhovaného postupu riešenia úlohy a logicky spájať poznatky z rôznych učebných predmetov.
- h) Realizácia praktických činností a experimentov umožní žiakovi naučiť sa správne používať postupy, rozvíja manuálne zručnosti, vedie žiakov k zodpovednosti, presnosti, bezpečnosti pri práci, ochrane zdravia.
- i) Riešenie úloh z praxe umožňuje žiakovi chápať a budovať vzťah medzi praktickým životom a vyučovacím predmetom.
- j) Skupinová práca umožní žiakovi rozvíjať schopnosť vzájomnej pomoci, prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej práce, akceptovať iných.
- k) Osvojenie pojmov, spracovávanie informácií rozvíja komunikačné schopnosti.
- l) Stratégia rámca EUR poskytuje mechanizmus pre organizáciu vyučovania a ponúka konceptuálnu základňu pre vyučovanie. Túto základňu možno realizovať systematicky v rôznych ročníkoch a na rôznom učebnom obsahu. Rámec predstavuje trojfázový model vyučovania a učenia sa, ktorý využíva výsledky výskumu toho, ako sa ľudia najlepšie, najefektívnejšie učia. Model v podstate opisuje proces, ktorým žiaci prechádzajú pred učením, v jeho priebehu a po učení tak, aby tento proces bol skutočným prínosom. Poskytuje spôsob uvažovania o vyučovaní, ktoré podporuje kritickú analýzu žiakov, vytváranie významu a kritickú reflexiu. Keď žiaci používajú rámec pri samostatnom myslení a samostatnom učení, budú schopní kontextualizovať svoje vedomosti tým, že pričlenia nové informácie k tomu, čo už poznajú, aktívne sa zapoja do nového spôsobu

učenia a budú uvažovať o tom, ako táto nová učebná skúsenosť zmení ich chápanie učiva. Rámec pre vyučovanie a učenie sa skladá z troch fáz. Začína fázou EVOKÁCIE, v ktorej žiakov povzbudzujeme k zhromaždeniu ich doterajších vedomostí o nejakej téme, formulovaniu predpokladov a všeobecne k stanoveniu cieľa čítania alebo skúmania. V tejto prvej aktivite si žiak vytvára základ individuálnych vedomostí, ku ktorým bude pridávať nové informácie. Nasleduje fáza UVEDOMENIA SI VÝZNAMU, pri ktorej sa žiaci prostredníctvom textu, prednášky, výkladu alebo iného média zoznámia s novým obsahom a budú ho integrovať do svojej schémy porozumenia. Dôležitou úlohou v tejto fáze je predovšetkým udržať žiakov v činnosti, zachovať ich záujem a energiu vytvorenú počas fázy evokácie. Proces sa završuje štádiom REFLEXIE, v ktorom žiaci znova pouvažujú nad tým čo sa naučili, ako rozšírili svoje poznanie.

Rámec pomáha učiteľom viesť žiakov cez učebný proces a poskytuje kontext, v ktorom môžu:

- aktivizovať myslenie žiakov
- stanoviť účel učenia
- umožniť bohatú diskusiu
- motivovať žiakov k učeniu
- aktívne zapájať žiakov do učebného procesu
- podnecovať zmenu
- podnecovať reflexiu
- umožňovať žiakom sledovať rôzne názory
- pomáhať žiakom formulovať vlastné otázky
- povzbudzovať k sebavyjadreniu
- maximalizovať, aby žiaci spracovávali nové informácie
- podporovať kritické myslenie.

Učitelia sa tým, že vedú žiakov v priebehu procesu učenia, stávajú viac než sprostredkovateľmi informácií, stávajú sa facilitátormi učenia, ktorí pomáhajú žiakom dávať poznatky do súvislostí pre využitie v budúcnosti. Učiteľova rola sa mení: stáva sa partnerom v procese učenia a od žiakov očakáva aktívnu účasť, energiu a osobné nasadenie, ktoré je potrebné na dosiahnutie trvalých vedomostí.

Škola podporuje využívanie moderných metód a foriem práce, budujeme tvorivo-humanistickú otvorenú školu.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem, ktoré sú zaradené do kontextu rámca EUR (Príloha 11) prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri vyučovaní využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- metódy zamerané na rozvíjanie kritického myslenia (cinquain, rovnakí – rozdielni, kocka, display, Vennov diagram, rotačný prehľad, okrúhly stôl atď.)
- didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému, , snahou je nepredkladať žiakom hotové riešenia, ale formulovať problém a hľadať riešenia)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)

- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach - žiaci pracujú v skupinách v rámci jednej triedy, skupinová práca podporuje spôsobilosť spolupracovať, deliť, organizovať a plánovať prácu, teda pracovné, personálne, sociálne a komunikačné spôsobilosti)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnejvôle a prežívania)
- prezentačnámétóda (prezentácia s využitím aj dataprojektoru)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom, žiaci sú vo vyučovaní podporovaní i individuálnym prístupom vzhľadom na svoje potreby a predpoklady)
- práca s textom (rozvíja schopnosť čítať s porozumením, orientovať sa v texte, vyhľadávať informácie i vyjadriť, prezentovať svoje poznatky, názory, postoje, konfrontovať ich s textom, postojmi iných, argumentovať, získané spôsobilosti sú dôležité pre všetky vyučovacie predmety, vzdelávanie a život, žiaci pracujú s textami rôzneho obsahu i formy, rozvíjajú sa nielen čitateľské spôsobilosti, ale aj komunikačné spôsobilosti)
- projektové, zážitkové vyučovanie (žiaci pracujú samostatne alebo v tíme, riešia stanovený problém projektom, projekty spájajú poznatky a zručnosti viacerých predmetov, svojim charakterom sú zamerané prakticky, žiaci môžu prezentovať vlastné prístupy a schopnosti).

Pedagogické stratégie sú pri práci učiteľa so žiakmi veľmi dôležité. Ich premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení vôbec. Ide vlastne o výber vyučovacích metód, podmienenosť výberu metód vyučovania, možnosti triedenia vyučovacích metód podľa cieľov, učiva vo všetkých predmetoch, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu.

Súčasťou vyučovacieho procesu sú i odborné a poznávacie exkurzie, vychádzky, výlety, výchovné koncerty, kultúrne podujatia a záujmové vzdelávanie.

6.) Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Začlenenie žiakov je už v súčasnosti takmer prirodzeným javom a pedagógovia, rodičia, ale aj spolužiaci všetkých týchto detí sú oboznámení s ich právami, povinnosťami a podmienkami integrácie. Toto sa deje formou diskusie na poradách pedagógov školy a rodičovských združeníach. Intenzívne spolupracujeme predovšetkým so SCŠPP, CPPPaP a ÚPSVaR v Topoľčanoch. Túto činnosť na našej škole zabezpečuje výchovný poradca, ktorý sústavne rozširuje svoje vedomosti vzdelávaním a riešením danej problematiky.

Od začiatku každého školského roka sa zameriavame na vyhľadávanie detí s ťažkosťami v učení a podozrením na rôzne poruchy, čo najrýchlejšie zabezpečujeme špeciálno-pedagogickú a psychologickú diagnostiku. Po obdržaní správ konzultujeme obsah individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov a programov so špeciálnym pedagógom a triednym učiteľom, diskutujeme napr. o používaní kompenzačných pomôcok, preferovanom spôsobe preverovania žiakových vedomostí, spôsobe hodnotenia, ale i špecifickom prístupe na jednotlivých predmetoch. O týchto skutočnostiach následne informujeme všetkých ostatných pedagógov, ktorí žiaka vyučujú a snažíme sa na základe ďalších skúseností tento program priebežne zdokonaľovať a dopĺňať o nové zistenia a efektívne spôsoby práce s deťmi. O každom integrovanom žiakovi vedíme prehľadnú dokumentáciu tak, aby bola v súlade s

pokynmi schválenými MŠVVaŠ SR a odporúčaniami z odborných vyšetrení. Rodičia majú k dokumentácii kedykoľvek prístup a takisto možnosť prekonzultovať jej obsah, resp. prípadné problémy s dieťaťom, s jeho pedagógmi alebo s výchovným poradcom.

Starostlivosť o žiakov s problémovým správaním a deti pochádzajúce z málo podnetného rodinného prostredia je zabezpečená individuálnymi jednorazovými pohovormi alebo dlhodobejšou nápravno-korektívnou prácou s výchovným poradcom. Výchovné problémy riešime v spolupráci s rodičmi aj s učiteľmi. Naša škola sa zameriava na včasné odhalenie správania smerujúceho k šikanovaniu alebo akýchkoľvek neprimeraných prejavov, ktoré predznačujú prípadné osobné alebo rodinné problémy. Dôraz sa kladie najmä na prevenciu takéhoto problémového správania, ktorému sa snažíme predchádzať intervenčnými programami na I. aj II. stupni s rozličnou tematikou, patria medzi ne programy zamerané na rozvoj sociálnych zručností, preventívny program proti násiliu, šikanovaniu a diskriminácii, protidrogová výchova, program zameraný na zdravý životný štýl a v neposlednom rade sexuálna výchova.

Naša škola prejavuje snahu zintenzívniť individuálny prístup k žiakom, s ohľadom na ich psychologický, fyzický potenciál, sociálne kompetencie, ale takisto aj klímu v danej školskej triede.

Termínom špecifické poruchy učenia označujeme skupinu diagnóz, ktorú Medzinárodná klasifikácia chorôb (vo svojej 10.revízií) vymedzuje ako **špecifické poruchy školských zručností** pod označením - (F 70-F 79), (F 80-89), pričom rozlišuje:

- F 70-F 79 mentálne postihnutie
- F 81.0 špecifickú poruchu čítania (**dyslexia**),
- F 81.1 špecifickú poruchu hláskovania (**dysortografia**),
- F 81.2 špecifickú poruchu aritmetických schopností (**dyskalkúlia**),
- F 81.3 zmiešanú poruchu školských zručností
- F 81.8 iné vývinové poruchy školských zručností (dysgrafia)
- F 81.9 nešpecifikovanú vývinovú poruchu školských zručností (neschopnosť učiť sa).

Pre všetky uvedené poruchy platí, že sa objavujú od raného štádia osvojovania si danej zručnosti, nie sú jednoducho dôsledkom nedostatočnej príležitosti učiť sa, nevyplývajú z mentálneho postihnutia alebo senzorického deficitu (poruchy zraku) a ich príčinou nie je získané poškodenie mozgu alebo ochorenie.

Formy a metódy vzdelávania žiakov so ŠVVP

Žiaci so ŠVVP postupujú podľa rámcového učebného plánu školy a podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP), ktorý zohľadňuje všetky obmedzenia vyplývajúce z diagnózy a súčasne zahŕňa aj kompenzačné mechanizmy podľa individuálnych potrieb žiaka. IVVP vypracuje triedny učiteľ/učiteľ daného predmetu v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom. Program je možné kedykoľvek v priebehu školského roka upravovať a prispôbovať podľa potrieb konkrétneho žiaka so ŠVVP. So žiakmi pracujeme podľa IVVP - uplatňujeme individuálny prístup, dbáme na iné pracovné tempo žiakov, striedame pracovné náplne, - odstraňujeme rušivé momenty pri práci, - žiaci používajú kompenzačné pomôcky, - zaraďujeme činnosti, pri ktorých očakávame úspech žiaka, - chválime žiaka za každý i malý úspech, pozitívne ho motivujeme, - spolupracujeme na jednotnom

prístupe všetkých pedagógov, - pri hodnotení zohľadňujeme druh, stupeň a mieru postihnutia. Vyučujúci sú oboznámení s postihnutím, poruchami, ich prejavmi v školskej praxi a špeciálnymi postupmi, ktoré je potrebné využívať.

Vo vzdelávaní žiakov so špecifickými poruchami učenia je potrebné využívať najmä tieto metódy a formy práce:

Čítanie /slovenský jazyk, cudzí jazyk, ostatné predmety/

- nevyvolávať dieťa k dlhému čítaniu **nahlas pred celou triedou**, ale nechať ho čítať len **krátke** jednoduchšie úseky textu; ak je v triede **viac dyslektických detí**, **striedať** ich v čítaní častejšie, po jednej - dvoch vetách
- k domácej príprave dávať dieťaťu len **primeranú časť** textu, napr. jeden dlhší odstavec alebo viac kratších
- nechať dieťaťu k dispozícii **potrebné pomôcky** (záložku, okienko na čítanie, tabuľku s abecedou ap.)
- **tolerovať slabikovanie** dyslektických detí, viesť ich k správnej technike čítania, odbúrať tzv. „dvojité čítanie“, kde si žiak dopredu prečíta slovo potichu pre seba a až potom ho vysloví nahlas, to isté pri dlhých, ťažkých alebo cudzích slovách, ktoré aj deti s čiastočne kompenzovanou dyslexiou horšie zvládajú
- **nekarhať a netrestať dyslektické dieťa**, ktoré sa **horšie orientuje** v texte a „nevie, kde ostatní čítajú“, keď je vyvolané, je nutné brať do úvahy, že tieto deti nemôžu stačiť tempu bežného čitateľa
- pred vlastným čítaním **vybrať** z textu **ťažké slová** a **precvičiť** ich čítanie (niekedy je nutné nacvičiť aj výslovnosť), až potom nechať dieťa čítať celý text; naučiť dieťa a jeho rodičov rovnakou metódou **postupovať pri domácej príprave**
- hravou formou naučiť dieťa rýchlo sa orientovať v texte a poznávať určité slová
- **tolerovať zníženú kvalitu výslovnosti v cudzích jazykoch**, kde sú odlišnosti medzi písaným slovom a jeho výslovnosťou

Písanie

- dbať na **správne sedenie** pri písaní a **držanie písacej pomôcky** – nesprávne návyky máme možnosť ovplyvniť najmä pri nástupe do základnej školy
- zaradovať podľa potreby **uvoľňovacie cviky** (pred i počas písania)
- využívať **ergonomicky tvarované perá a ceruzky**, prípadne používať násadku kvôli správne držaniu pera
- využívať **zošity s pomocnými linajkami**
- **diakritické znamienka doplňovať okamžite**
- **nenútiť dieťa ku každodennému dlhému prepisovaniu alebo dopisovaniu** toho, čo nestihlo vypracovať; nechať ho napísať len to najdôležitejšie
- **ocenit snahu dieťaťa**, aj keď výsledok jeho práce **nezodpovedá** našim predstavám
- prejavovať **zhovievavosť** pri hodnotení písomného prejavu, zvlášť čo sa týka písmen tvarovo podobných, ktoré bývajú často zamieňané (a-o, m-n, r-z, l-k, ap...), nedokonalých tvarov a smeru písmen a ich rozdielne výšky a celkovo výrazne zníženej kvality písomného prejavu
- vo zvýšenej miere **využívať písanie na počítači**
- **využívať písanie kapitálkami**

- **vynechať** alebo aspoň obmedziť a potom veľmi tolerantne hodnotiť úlohy časovo limitované (tzv. päťminútovky)

Opis, prepis, písanie poznámok či písomiek

- vhodné je nenútiť dieťa za každú cenu **napísať všetko** (dopredu ho upozorniť, aby sa nesnažilo napísať čo najviac na úkor kvality)
- umožniť dieťaťu **tiché diktovanie** si
- **vhodné je kombinovať** prepis s dopĺňovačkami, využiť pracovné listy a fólie
- opis a prepis **častejšie kontrolovať** preto, aby nedošlo k vzniku chýb vplyvom nesprávne prečítaného textu
- pri písaní poznámok často potrebujú deti **individuálny prístup** (kontrolu, prípadne **poskytnutie poznámok** napísaných, vhodné je aj **písanie na počítači**)
- uprednostňovať formu **ústneho skúšania**, v písomnom skúšaní voliť formu testov alebo dopĺňovačiek

Písanie diktátov

Písanie diktátov u detí so špecifickými vývinovými poruchami učenia výrazne **obmedzujeme**, dávame prednosť **ústnemu overovaniu** znalostí dieťaťa alebo vo forme **dopĺňovania do predpísaného textu**, prípadne **testovej forme**, využijeme **počítačové programy**.

Dieťa trpiace dyslexiou má totiž ťažkosti pri kontrole napísaného, pretože pomaly, namáhavo a často nesprávne číta; dysgrafické dieťa zasa pomaly a s ťažkosťami píše, pretože sa príliš sústreďí na grafický prejav, nestihne sa sústreďiť aj na gramatické javy; dieťa trpiace dysortografiou máva v diktátoch ťažkosti navyraznejšie.

Pri písaní diktátov u detí s týmito poruchami sa potom riadime nasledujúcimi zásadami:

- využívame alternatívne formy diktátov
- Žiaci so ŠVVP –klasifikujeme diktáty stupňom 1,2,3, viac chýb iba vyčíslime počet, podľa pokynov špec. pedagóga na základe diagnostického vyšetrenia

Z alternatívnych spôsobov písania diktátov je možné využiť nasledovné:

- diktát pripraviť ako **dopĺňovačku**, k dopĺňovaniu je možné použiť aj **pracovné fólie**, alebo dať k doplneniu nie celý diktát, ale len tie **slová**, pri ktorých sledujeme určitý pravopisný jav (eliminujeme tak nárast zbytočných špecifických chýb plynúcich z poruchy)
- dopredu sa s dieťaťom dohodnete, že píše len to, čo **stihne** napísať, **zlepší** sa tak aj **úprava** napísaného diktátu a **zniži počet pravopisných chýb**, pretože dieťa má na napísanie diktátu a jeho kontrolu **dostatok času**. (Deti trpiace poruchami učenia mávajú často ťažkosti v grafomotorickom tempe, bývajú preto **výrazne pomalšie** ako ostatní žiaci.)
- dieťa píše tak, že **vynecháva každú druhú vetu textu**, má tak možnosť dokončiť a skontrolovať si pôvodnú vetu, zatiaľ čo ostatní píšu ďalej
- dieťaťa využíva „**dyslektickú tabuľku**“, kde sú farebne („mäkkými a tvrdými“ farbami) odlišené mäkké a tvrdé spoluhlásky (dieťa sa s ňou ale vopred musí naučiť zaobchádzať a rýchle sa v nej orientovať),
- poskytnúť dieťaťu **dlhší čas** na kontrolu napísaného, zbierať **mu zošit ako poslednému**
- ak to dokážeme, **odlíšiť špecifické chyby plynúce** z porúch (napr. vynechávanie písmen, interpunkčných znamienok, nesprávne použitie i/y v slovách so slabikami di-

ti-ni/dy-ty-ny atď.) **od nešpecifických** a označiť ich pomer (napr.6 špecifických chýb, 1 nešpecifická),

- nenútiť dieťa k opravám klasickým spôsobom, ale **zaviesť zošit na evidenciu chýb**, kde predpíšeme slovo **správne** – rodičia aj dieťa tak ľahšie získajú prehľad o tom, v čom dieťa najčastejšie robí chyby a môžu slová pri domácej príprave precvičovať; robíme tak aj preto, že pri klasických opravách sa stáva, že dieťa stále opakuje rovnakú chybu, a tým si fixuje nesprávny tvar slova, **výrazne** podčiarknuť slová napísané **správne**, chyby **neopravovať červenou** – takto zvýraznený nesprávny tvar má dieťa tendenciu si zapamätať
- **diktát dopredu precvičiť** napr. formou domácej úlohy; pred vlastným písaním diktátu ešte raz precvičiť „**klúčové**“ slová buď ústnou formou alebo formou doplnovačky
- **tempo diktovania**, ak je to možné (v triede s menším počtom žiakov alebo s väčším počtom detí s poruchami učenia) prispôbiť buď **najpomalšiemu, alebo aspoň pomalším žiakom**
- pri spoločnej ústnej kontrole diktátu **dať týmto deťom čo najväčší priestor**, aby sme si overili ich znalosť gramatických pravidiel
- u **dysgrafických detí brať do úvahy**, že sa väčšinou príliš **sústredujú na kvalitu písma**, a tak im nezostáva toľko času na odôvodnenie pravopisu – opäť vznikajú chyby z nedostatku času
- u detí so silnejšou formou **dysortografie** vo vyšších ročníkoch brať do úvahy, že nesprávne rozlišovanie slabík di-ti-ni/dy-ty-ny sťažuje určovanie písania i/y v slovách napr. podľa vzorov podstatných mien (hrad – hrady, žena – ženy, kosť – kosti) a prídavných mien (mladý, jarný...)
- **oceniť u detí snahu o zvládnutie a aplikáciu pravopisných pravidiel** aj keď výsledok nebýva niekedy tomuto úsiliu adekvátny. (Deti so špecifickými poruchami učenia majú aj zníženú jazykovú citlivosť. V praxi to znamená, že sa dokážu naučiť základné pravopisné pravidlá, ale ich aplikácia na javy príbuzné a odvodené im už robí ťažkosti.)

Ostatné predmety

Špecifické poruchy učenia tým, že postihujú prevažne oblasť čítania a písania, **zasahujú** nielen do oblasti slovenského jazyka, ale aj **do všetkých vyučovacích predmetov**, v ktorých sú tieto schopnosti používané. Preto je aj tu nutné využívať niektoré z metód tolerantného prístupu k týmto deťom.

- v písomných prejavoch voliť takú formu, aby stačila len krátka odpoveď (najlepšie testy s voľbou správnej odpovede, v písomných prácach využívať väčší typ písma napr. Arial 14)
- preferovať **ústnu formu** skúšania
- **nenechávať dieťa písať dlhé zápisy**, často také zápisy nie sú ani použiteľné k tomu, aby sa z nich dieťa učilo; **využívať podčiarkovanie** dôležitého v učebnici/vopred pripravenom texte
- nehodnotiť chyby v písomnom prejave, ale len **obsahovú** správnosť odpovede
- **prečítať**, prípadne **skontrolovať pochopenie zadania úlohy** (napr. v matematike slovné úlohy), nehodnotiť chyby vzniknuté z nedokonalého prečítania textu,
- v matematike dávať **pozor na zámeny** tvarovo podobných alebo zrkadlovo obrátených číslíc (napr. 6-9, 3-8) a na chyby vzniknuté z nedodržania správnej

úpravy – napr. posun číslíc pri sčítaní – odčítaní pod sebou (zvlášť u dysgrafikov); v týchto prípadoch skontrolovať nielen výsledok, ale aj správnosť postupu pri vypracovaní úlohy,

- v geometrii s **toleranciou hodnotiť u dysgrafických detí nižšiu kvalitu rysovania**
- brať do úvahy, že niektoré **dysgrafické deti môžu mať problémy aj vo výtvarnej, pracovnej a telesnej výchove**
- u dysgrafických detí je nutné **tolerantne hodnotiť zníženú kvalitu písma v zápisoch** v zošitoch aj v iných predmetoch, než je slovenský jazyk, a to i na 2. stupni ZŠ
- v predmetoch, kde je dyslektický žiak závislý na čítaní textu (dejepis, zemepis, prírodopis atď.), **častejšie kontrolovať pochopenie textu**, vyznačovať dieťaťu len najdôležitejšie fakty a naučiť jeho i rodičov takto postupovať pri domácej príprave; brať do úvahy, že sa učí skôr „**sluchovou cestou**“ (pre domácu prípravu možnosť použitia diktafónov, magnetofónov...)
- vo výučbe cudzích jazykov preferovať **sluchovú cestu**, sústrediť sa na **ústne zvládnutie slovnej zásoby základných fráz**
- uvedomiť si, že špecifické poruchy učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) sa **prelínajú všetkými ostatnými vyučovacími predmetmi a aj celým životom týchto detí.**

Špecifické poruchy učenia sa nevzťahujú len na čítanie, písanie, preto je vhodné dodržiavať nasledovné zásady na všetkých vyučovacích hodinách.

- používať efektívne stratégie učenia, pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva
- pracovať s námetom v takom rozsahu, ktorý je primeraný veku a mysleniu žiaka
- vždy keď je to potrebné, konzultovať rozsah učiva so špeciálnym pedagógom/príp. školským logopédom
- nové pojmy vždy vysvetľovať a objasňovať v rôznych súvislostiach, nadväzovať na skúsenosti žiaka
- využívať názorný materiál a poskytnúť žiakovi možnosť manipulácie s ním
- nové učivo usporiadať po krokoch a dodržiavať postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu
- systematicky sa venovať žiakovi individuálne, aby žiak postupne preberal celé učivo
- poskytovať žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva
- priebežne si overovať ako žiak porozumel učivu alebo úlohe
- pri skúšaní a overovaní vedomostí žiaka voliť formu písanú, ústnu i praktickú – uprednostňovať takú formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne aj pre konkrétny druh úloh odporúča školské poradenské zariadenie
- otázky a úlohy zadávať tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne
- pri skúšaní a hodnotení žiaka overovať, či žiak porozumel zadanej úlohe
- umožniť, aby školský špeciálny pedagóg mohol pracovať na vyučovacej hodine individuálne so žiakom, paralelne s vyučujúcim učiteľom

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ rešpektuje špecifiká osobnosti žiaka, správanie žiaka spôsobené jeho poruchou, usmerňuje jeho spôsoby sebarealizácie, povzbudzuje žiaka, podporuje všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu, poskytuje žiakovi podnety na hodnotiace myslenie a vedie ho k primeranému sebahodnoteniu, kladie na žiaka primerané požiadavky, zachováva diskretnosť o problémoch žiaka so ŠVVP.

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole. V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Stupeň vzdelania: Absolúvaním posledného ročníka primárneho vzdelávania žiak získa primárne vzdelanie a absolúvaním posledného ročníka nižšieho sekundárneho vzdelávania získa žiak nižšie sekundárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Doložka vysvedčenia: žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: „Bol(a) vzdelávaný (á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“. Ak sa v individuálnom vzdelávacom programe úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch)...“. V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť aj ďalšie dôležité skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním.

7.) Výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím

Hlavným cieľom vzdelávania žiakov s MP je rozvíjať kľúčové spôsobilosti na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná.

Vzdelávanie uskutočňujeme podľa programu: Vzdelávacie programy pre žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. Integrácia žiakov s MP prebieha v bežných triedach podľa RUP intaktných žiakov. Na škole pracujeme so žiakmi s ľahkým stupňom MP. Vzdelávacie programy pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A má deväť ročníkov. Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia majú zabezpečenú špeciálnopedagogickú starostlivosť. Majú vypracované IVVP. Pri vypracúvaní IVVP pre žiakov s mentálnym postihnutím integrovaných v bežnej triede základnej školy vychádzame zo vzdelávacieho programu pre žiakov s MP. Obsah vzdelávania špeciálnej základnej školy príslušného ročníka je prispôbený RUP intaktných žiakov. V maximálnej miere podporujeme vyučovanie predmetu pracovné vyučovanie. Žiaci môžu absolvovať aj predmet cudzí jazyk, pričom sa na nich kladú primerané nároky. Predmet je neklasifikovaný, na vysvedčení uvádzame slovo absolvoval. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. To daným žiakom umožňuje postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí s cieľom:

- rozvíjať žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- osvojenie základných pracovných zručností a návykov potrebných pri ďalšom vzdelávaní a v občianskom živote,
- naučiť žiaka komunikovať, vstupovať do sociálnych vzťahov, kooperovať v skupine, preberať zodpovednosť,
- byť vnímavý k spolužiakom, rodičom, okoliu, byť tolerantný, akceptovať iných ľudí, uplatňovať svoje práva, byť zodpovedný za svoje činy.

Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania:

Výchova a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím sa organizuje dennou formou podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Dĺžka vzdelávacieho programu je deväť rokov. Žiak s

mentálnym postihnutím je klasifikovaný podľa platného metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu, stupeň vzdelania:

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z.z. žiak získa primárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania“.

Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku, uvedie sa aj nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku“. Celkové hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím vo všetkých ročníkoch základnej školy sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje slovami „**prospel**“ alebo „**neprospel**“. V doložke vysvedčenia žiakov s mentálnym postihnutím sa uvedie informácia o variante – variant A, B, alebo C, v ktorom bol žiak vzdelávaný. Žiaci s MP, ktorí sú vzdelávaní formou školskej integrácie v bežných triedach, dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci bežnej základnej školy. Do doložky vysvedčenia sa napíše: „Bol(a) vzdelávaný(a) podľa individuálneho vzdelávacieho programu“ a tiež „Žiak bol vzdelávaný podľa variantu A špeciálnej základnej školy.“

8.)Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako „prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj“.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavovať a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy).

9.)Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené podľa potreby do predmetov podľa svojho obsahu. Ich realizácia je zabezpečená ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov a kurzov. Uplatňujú sa i v mimoškolských aktivitách. Doprávnú výchovu - výchovu k bezpečnosti v cestnej

premávke zabezpečujeme formou kurzu v mesiaci október, prípadne máj. Ochrana života a zdravia sa realizuje taktiež formou kurzu v jesenných a jarných mesiacoch. V jesennom období realizujeme aj plavecký kurz pre žiakov 1. stupňa a v jarnom období pobyt v škole v prírode. Environmentálnu výchovu a osobnostný a sociálny rozvoj zabezpečujeme formou besied, rozhlasových relácií, výchovných koncertov a výchovných programov. Mediálna výchova je realizovaná o. i. aj v mimoškolskej činnosti. Žiaci môžu svoje zručnosti preukázať pri tvorbe školského časopisu Školáčik ako aj pri príprave rozhlasových relácií. Multikultúrna výchova sa realizuje pri tvorbe kultúrnych programov, besied, výstave kníh a rôznych iných akcií organizovaných školou. Regionálnu výchovu a ľudovú kultúru uskutočňujeme poznávaním blízkeho okolia – fauny, flóry, historických pamiatok prostredníctvom vychádzok. Výchovu k manželstvu a rodičovstvu realizujeme prevažne na hodinách etickej a náboženskej výchovy a pri organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí pre rodičov (besiedky, kultúrne programy).

Dopravná výchova

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznať a vyberať konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľať sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia;

- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie, uvedomoval si globálne súvislosti

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej

témy si vyžaduje zmeny aj v procesuálnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 2. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Ľudské práva

V dnešnom svete, všade okolo nás, sú ľudské práva denne porušované. Jednou z možností ako posilniť ľudské práva a ich dodržiavanie je cieľená práca s mladými ľuďmi na túto tému prostredníctvom voľno-časových aktivít. Môžeme ich tak pripraviť, aby sa stali akýmisi malými vychovávateľmi a malými aktivistami, ktorí si budú navzájom pomáhať pri obrane ľudských práv – dokonca aj v prípadoch, keď sa ich to netýka osobne. K základným vedomostiam v oblasti ľudských práv patria kľúčové pojmy ako sloboda, spravodlivosť, zodpovednosť, rovnosť, ľudská dôstojnosť, nediskriminácia, demokracia, univerzalita, práva, zodpovednosť, vzájomná závislosť, solidarita; presvedčenie, že ľudské práva tvoria rámec pre vyjednávanie a dohodnutie zásad správania v rodine, škole, spoločnosti a v širšom svete; úloha ľudských práv a ich minulý a budúci rozmer v živote každého z nás, v živote spoločnosti a v živote ostatných ľudí na svete; rozlíšenie medzi občianskymi/politickými a sociálnymi/ekonomickými právami; odlišné spôsoby nazerania na ľudské práva a ich odlišné vnímanie v rôznych spoločnostiach, rôznych skupinách v rámci jednej spoločnosti a rôzne zdroje legitimacy – vrátane náboženských, morálnych a právnych; hlavné spoločenské zmeny, historické udalosti a dôvody vedúce k uznaniu ľudských práv; hlavné medzinárodné nástroje na uplatňovanie a obranu ľudských práv – napríklad Deklarácia OSN o ľudských právach, Dohovor OSN o právach dieťaťa, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ; miestne, národné a medzinárodné orgány, mimovládne organizácie, jednotlivci pracujúci v oblasti podpory a ochrany ľudských práv. K základným vedomostiam o ľudských právach sú nevyhnutne potrebné aj určité zručnosti, kde patrí najmä aktívne počúvanie a komunikácia : byť schopný počúvať rôzne názory, obhajovať vlastné práva a práva iných ľudí; kritické myslenie :

hľadanie relevantných informácií, kritické hodnotenie dôkazov, byť si vedomý predsudkov a prekrúcania, rozpoznanie foriem manipulácie, rozhodovanie na základe zdôvodneného úsudku; schopnosť spolupracovať a pristupovať pozitívne ku konfliktom; schopnosť zúčastňovať sa na práci v skupine a organizovať takúto prácu; aktívna propagácia a obrana ľudských práv na miestnej a globálnej úrovni. Vedomosti a zručnosti v oblasti ľudských práv nám pomáhajú tvoriť postoje a hodnoty, napríklad zmysel pre zodpovednosť za vlastné činy, odhodlanie pracovať na osobnom rozvoji a sociálnych zmenách; zvedavosť, otvorená myseľ a kladné hodnotenie diverzity; empatia a solidarita s inými, odhodlanie podporovať tých, ktorých ľudské práva sú ohrozené; zmysel pre ľudskú dôstojnosť, osobnú hodnotu a hodnotu iných bez ohľadu na sociálne, kultúrne, jazykové a náboženské rozdiely; zmysel pre spravodlivosť, túžba pracovať pre ideály slobody a rovnosti, rešpektovanie rozdielov.

Realizovať prierezové témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, práv osôb so zdravotným postihnutím, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie, extrémizmu a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.

III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie – autoevalvácia školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

1.1 Cieľ hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole

Poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie žiaka je integrálna súčasť výchovno-vzdelávacej práce školy. Ide o zložitý proces, ktorý kladie vysoké požiadavky na všetkých pedagogických pracovníkov. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu a zo Zákona 245/2008 Z. z. (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

1. januára 2022 nadobudla účinnosť novela školského zákona č. **415/2021** Z. z., ktorá (okrem iného) **upravuje priebežné hodnotenie žiaka** počas školského roka a **súhrnné hodnotenie žiaka** za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

V § 55, § 55a a v § 56 školského zákona sa vytvára štruktúra hodnotenia tak, aby bolo jednoznačne odlišené priebežné hodnotenie v predmete, súhrnné hodnotenie v predmete, ako aj celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka. Definujú sa podmienky pri hodnotení predmetu formou aktívne absolvoval, absolvoval a neabsolvoval. Zároveň sa oddeľuje hodnotenie vedomostí ako výsledku vzdelávacieho procesu a výchovy v správaní.

Pri súhrnnom hodnotení (t. j. na vysvedčení) žiaka základnej školy za prvý polrok je potrebné **zohľadniť** nové ustanovenia školského zákona a **aplikovať** ich.

Súhrnné hodnotenie vo vyučovacom predmete v základnej škole sa vykonáva formou **klasifikácie, kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia**, formou slovného hodnotenia v ročníkoch 1.-5.

Súhrnné hodnotenie vykonané **formou klasifikácie** je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete **klasifikačným stupňom**.

Súhrnné hodnotenie vykonané formou **kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia** je hodnotenie žiaka **klasifikačným stupňom** a **opisom** toho, **ako žiak plnil ciele vzdelávania** vo vyučovacom predmete.

Súhrnné hodnotenie vykonané formou **slovného hodnotenia** je hodnotenie žiaka **opisom** toho, **ako žiak plnil ciele vzdelávania** vo vyučovacom predmete.

Ak ani jeden žiak triedy nie je priebežne hodnotený niektorou z foriem hodnotenia v tom prípade žiaci triedy budú neklasifikovaní, na vysvedčení budú mať žiaci uvedené **absolvoval, po novelizovaní školského zákona sa toto upravuje nasledovne:**

Žiakovi, ktorý v niektorom vyučovacom predmete **nie je hodnotený žiadnou** z vyššie

uvedených foriem sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza

- ✓ **aktívne absolvoval**, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval, (skratka aabs)
- ✓ **absolvoval**, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval (skratka abs), alebo
- ✓ **neabsolvoval**, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval (skratka neabs).

Žiak z vyučovacieho predmetu neprospeje, ak

- ✓ je hodnotený klasifikačným stupňom nedostatočný,
- ✓ nesplnil ciele vzdelávania vo vyučovacom predmete,

- ✓ neabsolvoval vyučovacípredmet.

Celkové hodnotenie žiaka základnej školy na konci prvého polroka a druhého polroka vyjadrujehodnoteniejehosprávaniaavýsledkyjehohodnoteniavovyučovacíchpredmetoch, t.j. v predmetoch, v ktorých bol hodnotený niektorou z foriem súhrnného hodnotenia t. j. **klasifikáciou, kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia alebo slovným hodnotením**. Celkové hodnotenie žiaka sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje takto

- ✓ **Prospel s vyznamenaním, ak**

v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako chválitebný, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“;

- ✓ **Prospel veľmi dobre, ak**

v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako dobrý, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“;

Prospel, ak

- v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný,
- pri kombinovanom hodnotení vo všetkých vyučovacích predmetoch hodnotených formou slovného hodnotenia splnil ciele vzdelávania v danom predmete, v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný,
- pri slovnom hodnotení vo všetkých vyučovacích predmetoch hodnotených formou slovného hodnotenia splnil ciele vzdelávania v danom predmete/a alebo
- v niektorom vyučovacom predmete má hodnotenie „aktívne absolvoval“alebo „absolvoval“ *

- ✓ **Neprospel, ak**

ak z niektorého vyučovacieho predmetu neprospel.

*Ak majú všetci žiaci triedy nastavené vyjadrenie v školskom vzdelávacom programe v niektorom vyučovacom predmete na vysvedčení podľa §55a ods. 5, tento vyučovacípredmet sa nezahŕňa do celkového priemeru. Celkový priemer v tomto prípade závisí od hodnoteniavyučovacíchpredmetov,vktorýchboližiacihodnoteníklasifikáciou,kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia alebo slovným hodnotením.

Žiak, ktorý sa vzdeláva podľa medzinárodného programu, sa hodnotí podľa pravidiel hodnotenia tohto medzinárodného programu. Ak medzinárodný program neupravuje pravidlá hodnotenia, žiak sa hodnotí podľa tohto zákona.

1.2 Pravidlá pre hodnotenie žiakov

- a) Hodnotenie je **jednoznačné**: pravdivé, neskreslené, dá sa dokázať, spoľahlivé (rovnaké hodnotenie niekoľkých posudzovateľov), objektívne.
- b) Hodnotenie je **zrozumiteľné**: informatívne, obsažné, žiak i rodič mu rozumie, vie, na základe čoho bolo vyslovené, čo bolo jeho príčinou, k čomu má pomáhať, má predikáciu platnosť.
- c) Hodnotenie **porovnateľné** s vopred stanovenými kritériami: smeruje k vopred stanoveným a poznaným kritériám, je validné a cielené, hodnotí len to, čo bolo vopred stanovené, dohodované, smeruje k vopred stanoveným cieľom, k preberanému a precvičenému učivu, k precvičeným činnostiam a zručnostiam.
- d) Hodnotenie je vecné : zaoberá sa hodnotením priebehu alebo výsledku žiakovej činnosti, či činností, k tomu používa doložiteľné a preukázateľné fakty, nezaobera sa dojmami, predpokladmi, pocitmi, dohadmi a odhadmi.
- e) Hodnotenie je **všestranné**: variabilné, používa všetky formy hodnotenia a ich vzájomné súvislosti, zamerané na rôzne žiakove kompetencie (nielen na faktografické znalosti), podporuje nápaditosť, tvorivosť, potlačuje stereotyp v hodnotení (len jedna forma – známkovanie).

Hodnotenie je pedagogicky zdôvodnené, odborne správne a doložiteľné.

- a) Žiak má právo byť hodnotený motivujúcim spôsobom, ktorý prospieva jeho osobnostnému rozvoju. Pri hodnotení (i klasifikácii) musí byť eliminované pôsobenie strachu, ktorý znižuje výkon.
- b) Žiak má právo vedieť, kedy, akým spôsobom a podľa akých kritérií bude v určitej fáze základného vzdelávania hodnotený.
- c) Všetci pedagógovia využívajú rôzne formy hodnotenia a ich kombinácie, a to hlavne v priebežnom hodnotení.
- d) Hodnotenie je prevažne individualizované, so zreteľom k možnostiam každého jedinca. **Pri hodnotení sa nehodnotí osoba žiaka**, ale konkrétny overovaný problém. Objektívne hodnotenie sa používa na zisťovanie dosiahnutej úrovne a stupňa splnenia vzdelávacích cieľov a kompetencií.
- e) Sústreďme sa na **individuálny pokrok** každého žiaka (nesmie dochádzať k porovnávaniam žiakov so spolužiakmi a rozdeľovaniu na úspešných a neúspešných).
- f) Dôležité je uplatňovať primeranú náročnosť a pedagogický takt.
- g) Žiaci sú cielene vedení k sebahodnoteniu a k sebakontrolu, s chybou či nedostatkom sa ďalej pracuje.

1.3 Zásady a pravidlá pre sebahodnotenie žiakov

- Učiteľ vytvára schopnosť žiaka hodnotiť sám seba - podporuje sebahodnotenie a vzájomné hodnotenie ako prirodzenú súčasť procesu hodnotenia.
- Učiteľ vedie žiaka k schopnosti hodnotiť sám seba v zmysle jeho zdravého sociálneho a psychického rozvoje.
- Učiteľ navyká žiaka na situácie, kedy bude hodnotenie pedagógom, skupinou či iným žiakom predchádzať sebahodnoteniu, s ktorým bude vonkajšie hodnotene konfrontované.

- Sebahodnotenie žiaka s argumentáciou spravidla predchádza hodnoteniu pedagógom s argumentáciou.

1.4 Kritériá pre hodnotenie

- zvládnutie výstupov jednotlivých vyučovacích predmetov v rámci individuálnych možností dieťaťa,
- schopnosť riešiť problémové situácie,
- úroveň komunikačných schopností,
- schopnosť vykonávať činnosti zmysluplne a riešiť predpokladané problémy tvorivým spôsobom, - zmeny v správaní, postojoch a zručnostiach,
- miera zodpovednosti a tolerancie, ktorú žiak pociťuje.

1.5 Spôsob získavania podkladov pre hodnotenie

Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu výchovno- vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ predovšetkým týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sledovaním a analýzou priebežnej práce žiaka (jeho prístupu k práci, snahy, samostatnosti a tvorivosti, kvality výsledkov jednotlivých čiastkových činností, sebahodnoteniu v jednotlivých etapách, uplatňovaniu získavaných zručností a schopností, rešpektovanie dohodnutých pravidiel a kritérií ...),
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové), - kontrolnými písomnými prácami,
- analýzou výsledkov činnosti žiaka,
- konzultáciami s ostatnými učiteľmi a podľa potreby so školským špeciálnym pedagógom,
- rozhovory so žiakom a jeho zákonnými zástupcami.

Okrem **sumatívnych výsledkov** sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. K autoevaluácii pokroku vo výsledkoch výchovy a vzdelávania žiakov postupne zavádzame na primárnom stupni vzdelávania **žiacke portfólio**. V prvej fáze sa v ňom sústreďuje všetok materiál pre hodnotenie, na konci každého polroka žiak s pomocou učiteľa triedi uložené práce a vytvára portfólio výstupné. V spolupráci s učiteľom sa snaží o posúdenie svojho pokroku. Portfólio tak vypovedá i o tom, ako učiteľ dokázal svojich žiakov naučiť reflektovať ich vlastnú prácu. Je využívané aj na informovanosť rodičov o práci žiaka, priebežne na rodičovských združeniach a konzultačných hodinách je k nahliadnutiu, k diskusii žiaka a rodiča nad portfóliom. Súčasťou vyučovania je tzv. **reflexia procesu** (vyučujúci zaraďuje čas na reflexiu do plánu hodiny), žiaci hovoria o tom, aké zručnosti (kompetencie) potrebovali na zvládnutie úloh, čo musia nabudúce urobiť inak, ako a prečo. Tiež sa učia dohodnúť sa v skupine v názore na kvalitu výsledkov či efektívite postupu. Učitelia sa snažia získavať tiež spätnú väzbu od žiakov, žiaci majú priestor k vyjadreniu sa k priebehu vyučovania (napr. vyjadrenie v komunitnom kruhu, formou ankety apod.)

1.6 Informačný systém hodnotenia

- Učiteľ informuje (s vedomím motivačného významu) žiakov o obsahu, dobe skúšok a činností, ktoré budú predmetom hodnotenia.

- Učiteľ informuje žiaka o výsledku každého hodnotenia, poukazuje na klady a nedostatky hodnotených činností, prejavov, výkonov, výsledkov.
- Učiteľ rozvrhne písomné práce a ďalšie druhy skúšok rovnomerne v klasifikačnom období tak, aby žiak nebol nadmerne preťažovaný. V tomto zmysle spolupracuje s triednym učiteľom.
- Učiteľ vedie evidenciu o hodnotení žiaka.
prípadne cez konzultačné dni alebo pri iných príležitostiach (podľa rozhodnutia riaditeľa), prostredníctvom ŽK a internetovej ŽK.
- Triedny učiteľ alebo učiteľ informuje zákonného zástupcu vtedy, ak o to zákonný zástupca žiaka požiada.
- Triedny učiteľ informuje zákonného zástupcu vždy v prípade mimoriadneho zhoršenia v prospechu alebo správaní, bezprostredne a preukázateľným spôsobom s vedomím riaditeľa – k tomuto účelu si triedny učiteľ zabezpečuje rámcový aktuálny prehľad o hodnotení žiakov svojej triedy.

1.7 Hodnotenie a klasifikácia žiakov

5. ročník – **klasifikácia/stupeň:** SJL, ANJ, MAT, BIO, DEJ, GEO,
- **absolvoval/neabsolvoval:** NAV, TECH, HUV, VYV, TSV, ENV
6. ročník - **klasifikácia/stupeň:** SJL, ANJ, MAT, BIO, DEJ, GEO,
- **absolvoval/neabsolvoval:** INF, OBN, NAV, ETV, TECH, HUV, VYV, TSV,
7. ročník – **klasifikácia/stupeň:** SJL, ANJ, MAT, FYZ, CHEM, BIO, DEJ, GEO,
- **absolvoval/neabsolvoval:** INF, OBN, NAV, ETV, TECH, HUV, VYV, TSV,
8. ročník – **klasifikácia/stupeň:** SJL, ANJ, RUJ, MAT, FYZ, CHEM, BIO, DEJ, GEO,
- **absolvoval/neabsolvoval:** INF, OBN, NAV, TECH, HUV, VYV, TSV,
9. ročník – **klasifikácia/stupeň:** SJL, ANJ, MAT, FYZ, CHEM, BIO, DEJ, GEO,
- **absolvoval/neabsolvoval:** OBN, NAV, TECH, VYV, TSV, ENV

Postup pri neklasifikovanom predmete.

Na vysvedčení a v katalógovom liste sa uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:

- a) absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
- b) neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,
- c) neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Toto hodnotenie je súhrnnou písomnou spätnou väzbou o tom, čo dieťa zvládlo v oboch klasifikačných obdobiach: 1. polrok- na konci prvého polroka výpis klasifikácie prospechu a

správania za I. polrok pre aktuálny ročník ZŠ, 2. polrok - na konci školského roka vysvedčením za oba polroky pre aktuálny ročník ZŠ.

1.7.1. Klasifikačné stupne vyučovacích predmetov

- 1 - výborný
- 2 - chváľitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatočný
- 5 - nedostatočný

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú

omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

- Žiak neprospeš, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň prospechu nedostatočný.

- Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník počas plnenia povinnej školskej dochádzky.

- Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné klasifikovať ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí.

- Ak nemožno žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok neklasifikuje; riaditeľ školy určí na jeho vyskúšanie a klasifikovanie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa klasifikácia mohla uskutočniť najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka.

Ak nemožno žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v druhom polroku, žiak je skúšaný aj klasifikovaný za toto obdobie spravidla v poslednom týždni augusta a v dňoch určených riaditeľom školy.

- Žiak, ktorý má na konci druhého polroka prospech nedostatočný najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, môže na základe rozhodnutia riaditeľa školy vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

- Opravnú skúšku môže vykonať aj žiak, ktorého prospech na konci prvého polroka je nedostatočný najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov, ktoré sa vyučujú len v prvom polroku.

- Termín opravných skúšok určí riaditeľ školy tak, aby sa opravné skúšky a) za druhý polrok vykonali najneskôr do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať opravnú skúšku v určenom termíne, možno povoliť vykonanie opravnej skúšky najneskôr do 15. septembra a žiakovi, ktorý bol klasifikovaný podľa odseku 2, najneskôr do 15. októbra, b) za prvý polrok (ak sa predmety v druhom polroku nevyučujú) vykonali najneskôr do klasifikačnej porady za druhý polrok.

- Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú skúšku, sa klasifikuje z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať opravnú skúšku, stupňom prospechu nedostatočný.

- Žiak sa klasifikuje podľa výsledkov komisionálnej skúšky:

a) ak je skúšaný v náhradnom termíne,

b) ak žiak alebo zákonný zástupca požiada o preskúšanie žiaka,

- c) ak sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa školy,
- d) ak vykonáva opravné skúšky,
- e) v prípade oslobodenia žiaka od povinnosti dochádzať do školy,
- f) pri plnení osobitného spôsobu školskej dochádzky,
- g) pri individuálnom vzdelávaní podľa § 24 Zákona 245/2008 (školský zákon),

1.7.2 Ukončovanie štúdia

- Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „**Žiak získal nižšie stredné vzdelanie**“.

- Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „**Žiak získal primárne vzdelanie**“. - Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

1.7.3 Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami

- 1 - veľmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - menej uspokojivé
- 4 - neuspokojivé

Hodnotenie prospechu a správania bližšie určuje platný metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ.

2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov bude vychádzať z:

- pozorovania - hospitácií
- rozhovoru
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje
- sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, mimoškolskej činnosti a pod.
- vzájomného hodnotenia učiteľov - vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“
- prezentácie školy na verejnosti – publikačná a lektorská činnosť
- hodnotenia učiteľov rodičmi a žiakmi
- hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy - na základe záverečného pohovoru a hodnotenia a sebahodnotenia pedagogického zamestnanca vid'. hodnotiaci hárok a záznam zo záverečného pohovoru pedagogického zamestnanca v dokumente školy – hodnotenie pedagogických zamestnancov školy.

CIEĽ/OBSAH	INDIKÁTOR	NÁSTROJ	FREKVENCIA
Kvalita vyučovacieho procesu	Vyhodnotenie hospitácií	Hospitačný záznam, rozhovor,	2x ročne
	Disciplína žiakov	Pozorovanie	Priebežne
	Učiteľ + žiak	Pozorovanie	Priebežne
	Učiteľ + zákonný zástupca	Zápisy z RZ, dotazníky pre ZZ	3 x ročne
	Úroveň písomných prác	Analýzy	2 x ročne
	Plnenie VVP –učebné osnovy,	Kontrola	Priebežne
	Integrovaní žiaci	Pozorovanie vyučovania	Priebežne
Rozvoj PZ/OZ	Obsah profesijného rozvoja	Plán profesijného rozvoja	1 x ročne
Prínos pre školu	Rozsah aktivít Prezentácia na verejnosti	Pozorovanie, osobné kontakty	Priebežne
Vedenie pedag. dokumentácie	Úroveň pedagogickej dokumentácie Štábná kultúra	Kontrola triednych kníh Kontrola triednych výkazov	6x ročne 3x ročne
Komplexné hodnotenie	Všetko predchádzajúce	Hodnotiaci rozhovor Hodnotenie PZ	1x ročne

3. Hodnotenie – autoevalvácia školy

Vlastné hodnotenie spracúva škola v zmysle aktuálnej školskej legislatívy, ktorej výstupom je každoročná správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok podľa vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 9/2006 Z. z. Proces autoevalvácie využíva rôzne nástroje, rozličné formy, kontrolné a hodnotiace mechanizmy.

K takým patrí napr.:

- pozorovanie, rozhovor, diskusia
- hodnotenie a klasifikácia, sebahodnotenie
- hodnotenie metodických orgánov, výstupy, plány, analýzy
- hospitačná činnosť a kontrolná činnosť
- písomné práce, interné a externé merania
- žiacke verejné výstupy
- školská dokumentácia
- projekty
- žiacke portfólio
- ďalšie vzdelávanie
- záujmové vzdelávanie, mimoškolské aktivity, súťaže, verejné podujatia...

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Budeme monitorovať:

- podmienky na vzdelanie
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- prostredie – klímu školy
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- výsledky vzdelávania
- riadenie školy
- úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- kvalita výsledkov.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- dotazníky pre žiakov a rodičov
- dotazníky pre učiteľov
- analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza.

Stratégia autoevalvácie školy

CIEĽ/OBSAH	INDIKÁTOR	NÁSTROJ	FREKVENCIA
Úroveň vedomostí	Výsledky testov	Porovnávacie vedomostné testy	2x ročne
Hodnotenie školy PZ	Podľa časti dotazníkov	Dotazníky	1x za 2 roky
Úspešnosť jednotlivých akcií	Stupeň hodnotenia	Slovné hodnotenie, odporúčenie, neodporuč.	Po každej akcii
Škola z pohľadu novoprijatých PZ	Plusy, mínusy, uvádzajúci učiteľ		
Postoje ZZ	Podľa časti dotazníkov	Dotazník	1x ročne
Prínos pre školu	Rozsah aktivít	Pozorovanie, osobné kontakty	Priebežne
Image školy	Podľa časti dotazníkov	Dotazník uč. žiaci, ZZ	1x za 2 roky
Klíma školy	Podľa časti dotazníkov	Dotazník uč. žiaci 4.roč., ZZ	1x za 2 roky
Rozvoj osobnosti, štúdium	Výber školení, dlhodobé štúdium	Prehľady, záznamy	1x ročne
SWOT	Silné, slabé stránky, možnosti, riziká	Pohľady učiteľov, žiakov, ZZ, zriaďovateľ	1x za 2 roky
Sponzoring	Úspešnosť v získavaní sponzorov, v grantoch a projektoch	Prehľady	Každoročne
Publicrelation	Príspevky v tlači, TV,	Výpisky, výstrižky,	Každoročne

	rozhlas, internet, frekvencia,kvalita	archív,	
Hodnotenie primárneho vzdelávania	Úroveň VVP	Výročná hodnotiaca správa	Každoročne
Úspešnosť absolventov nižšieho stredného vzdelávania	Úspešnosť prechodu na SŠ, monitor 9	Prehľady klasifikácie, slovné hodnotenia	1x ročne , 9. ročník

IV. UČEBNÉ PLÁNY

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským - primárne vzdelávanie – šk. rok 2023/2024

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník / primárne vzdelávanie					ročník / nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	9	8	8	34						
	anglický jazyk	1	1	3	3	8						
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	5	4	17						
	informatika			1	1	2						
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika											
	chémia											
	biológia											
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis											
	geografia											
	občianska náuka											
	dopravná výchova		1			1						
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	4						
	spoločenská výchova	1				1						

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika											
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4						
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6						
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8						
	základ	20	20	23	25	88						
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8						
	spolu	22	23	25	26	96						

POZNÁMKY k učebnému plánu (1. stupeň ZŠ)

Voliteľné (disponibilné) hodiny (DH) na prvom stupni sú využité nasledovne:

1. ročník +1 h ANJ, +1 h SPV

Anglický jazyk - DH- 1 vyuč. hod., vytvorená školou.

Spoločenská výchova – DH- 1 vyuč. hod., vytvorená školou.

2. ročník +1 h SJL, +1 h ANJ, +1 h DOV

Slovenský jazyk a literatúra – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., bez rozšírenia učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Anglický jazyk - DH- 1 vyuč. hod., vytvorená školou.

Dopravná výchova – DH- 1 vyuč. hod., vytvorená školou.

3. ročník +1 h SJL +1 h MAT

Slovenský jazyk a literatúra – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., bez rozšírenia učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Matematika – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., bez rozšírenia učiva, prehlbuje obsah predmetu.

4. ročník +1 h SJL,

Slovenský jazyk a literatúra – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., bez rozšírenia učiva, prehlbuje obsah predmetu

- dodržaný je maximálny počet vyučovacích hodín v týždni vo všetkých ročníkoch 1. stupňa podľa RUP ŠVP
- žiakov delíme na skupiny v 3. ročníku na predmetoch anglický jazyk a informatika
- telesná výchova sa vyučuje po triedach spolu
- etická výchova 1. stupeň - 1 vyuč. hod. v roč. 1. , 2., 3., 4. A., spájanie žiakov (počet 8)
- náboženská výchova evanjelická 1. stupeň - 1 vyuč. hod. v 4.B triede (1 žiak) – delenie NBV/NBV-E

Podľa rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci inklúzie, s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením – žiak 4.B triedy sa vzdeláva podľa UO ŠZŠ pre 4 . roč. –mentálny postih-variant A, výchovné predmety podľa RUP pre ZŠ

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským
– nižšie stredné vzdelávanie vzdelávanie 2023/2024

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra						5	5	5	5	6	26
	anglický jazyk						3	3	4	4	3	17
	ruský jazyk										2	2
Matematika a práca s informáciami	matematika						5	5	5	5	6	26
	informatika						1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka											
	prírodoveda											
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	2	2	1	1	8
	environmentálna výchova						1					1
Človek a spoločnosť	vlastiveda											
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	2	2	2	2	10
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a	pracovné vyučovanie											

svet práce	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova						1	1	1	1		4
	výtvarná výchova						1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova						3	3	2	2	2	12
	základ						24	25	26	27	25	127
	voliteľné (disponibilné) hodiny						3	4	4	3	5	19
	spolu						27	29	30	30	30	146

POZNÁMKY k učebnému plánu (2. stupeň ZŠ)

Voliteľné (disponibilné) hodiny (DH) na prvom stupni sú využité nasledovne:

5. ročník + 1 h MAT, + 1 h TSV, + 1 h ENV.

Matematika – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Telesná a športová výchova – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., s rozšírením obsahu učiva.

Environmentálna výchova – DH - 1 vyuč. hod., vytvorené školou.

6. ročník + 1 h MAT, + 1 h BIO, + 1 h GEO, +1 h TSV,

Matematika k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Biológia - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Geografia - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Telesná a športová výchova - – k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod., s rozšírením obsahu učiva.

Anglický jazyk- delíme na skupiny

Informatika - delíme na skupiny

Technika- delíme na skupiny

Telesná a športová výchova – delíme na skupiny (skupina chlapcov a dievčat)

7. ročník +1 h SJL, + 1 h ANJ, + 1 h MAT, +1 h GEO

Slovenský jazyk a literatúra - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez

rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Anglický jazyk - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva,

prehlbuje obsah predmetu.

Matematika - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Geografia - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Anglický jazyk – delíme na skupiny

Informatika - delíme na skupiny

Technika - delíme na skupiny

8. ročník + 1 h ANJ, + 1 h MAT +1 h GEO,

Geografia - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Anglický jazyk - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva,

prehlbuje obsah predmetu.

Matematika - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

9. ročník + 1 h SJL, + 1 h MAT, + 1 h GEO, +2 h RUJ.

Slovenský jazyk - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Matematika - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. s rozšírením obsahu učiva.

Geografia - k povinnému predmetu pridaná DH - 1 vyuč. hod. bez rozšírenia obsahu učiva, prehlbuje obsah predmetu.

Ruský jazyk – DH - 2 vyuč. hod., druhý cudzí jazyk.

- dodržaný je maximálny počet vyučovacích hodín v týždni vo všetkých ročníkoch 2. stupňa podľa RUP ŠVP

- telesná výchova na 2. stupni sa vyučuje v skupinách dievčat a chlapcov v 6. a 7. ročníku

- anglický jazyk – delenie na skupiny v 6. a 7. ročníku

- informatika – delenie na skupiny v 6. a 7. ročníku

- technika – delenie na skupiny v 6 . a 7. ročníku
- etická výchova 2. stupeň – 1 vyuč. hod. na 2. stupni v 5.A a 9.B (spájanie žiakov – počet 2)
- náboženská výchova evanjelická 2. stupeň - 1 vyuč. hod. v 5.B triede (1 žiak) – delenie

NBV/NBV-E

- Podľa rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci inklúzie, s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením
- žiak 5.B triedy sa vzdeláva podľa UO ŠZŠ **pre 5 . roč.** –mentálny postih-variant A, výchovné predmety podľa RUP pre ZŠ
  - žiak 9. B triedy sa vzdeláva podľa UO ŠZŠ **pre 9. roč.** –mentálny postih-variant A, výchovné predmety u oboch žiakov podľa RUP pre ZŠ

V. Národný štandard finančnej gramotnosti (ISCED 1.1)

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti, súčasný absolvent strednej školy nebude vykazovať rovnaký stupeň znalostí v oblasti osobných financií ako starší, finančne gramotný dospelý. Finančne gramotní absolventi stredných škôl by však mali aspoň vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť si a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach, zoči-voči ktorým sa môžu čas od času ocitnúť. Práve v súvislosti s týmto Národným štandardom finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Spôsob implementácie

Metodika implementácie kmeňového obsahu NŠFG musí obsahovať prvky výchovy a vzdelávania podľa moderných európskych trendov s možnosťou využitia digitálneho edukačného obsahu. Pri sprostredkovaní informácií k vyššie uvedeným témam, ktoré sú rozpracované do celkových a čiastkových kompetencií, je potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto riešiť vo vzťahu:

- k fungovaniu jednotlivca, domácností a podnikov v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,

- k hodnotovej orientácii k peniazom,
- k modelom zabezpečenia jednotlivca a domácností peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb,
- ku vzdelávaniu angažovaných a zodpovedných občanov,
- k zvýšeniu tvorivosti a inovácií v existujúcich organizáciách,
- k rozvoju vedomostí a ambícií založiť podniky a nové pracovné miesta,
- k vytvoreniu udržateľného rastu a kultúrneho, sociálneho a ekonomického rozvoja,
- k poskytnutiu príležitostí a nástrojov pre jednotlivcov utvárať svoj vlastný život.

Predložená a každá ďalšia revidovaná a aktualizovaná verzia NŠFG poskytuje návrh programu a hodnotiaci rámec určený zriaďovateľom škôl, učiteľom, tvorcom školských vzdelávacích programov, autorom metodických materiálov. Medzi praktické spôsoby použitia tém a očakávaní tohto štandardu patria:

- vymedzenie problematiky a rozsahu informácií, ktorým by žiaci porozumeli a vedeli ich prakticky využívať,
- usmernenia pre tvorbu a hodnotenie publikačných vzdelávacích materiálov,
- rámec pre tvorbu školských vzdelávacích programov, programov kontinuálneho a celoživotného vzdelávania,
- pomôcka pri tvorbe učebníc a metodických materiálov pre jednotlivé vekové kategórie.

Pedagogickí zamestnanci zaradia jednotlivé kapitoly a témy NŠFG do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy. Pedagogickí zamestnanci môžu súčasne využívať NŠFG na vytvorenie nových tém v rámci učebných osnov všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov základných a stredných škôl alebo kurzov finančnej gramotnosti v rámci finančného vzdelávania, digitálny edukačný obsah a ďalšie podporné materiály <http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>. Na pomoc pedagógom, žiakom aj absolventom pri identifikácii príslušných vzdelávacích materiálov je dostupný portál digitálneho edukačného obsahu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (www.edu-centrum.sk), ako aj portál finančnej osvety a ochrany finančného spotrebiteľa (www.fininfo.sk), ktorý priebežne aktualizuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Očakávania

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania odrážajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Finančná gramotnosť na našej škole bude realizovaná formou blokového vyučovania. Každá téma finančnej gramotnosti bude realizovaná v iný deň. Plán práce koordinátora finančnej gramotnosti je otvorený dokument, ktorý sa môže počas roka meniť a dopĺňať.

1. blok

TÉMA: Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávania, že absolvent je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb .

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

Čo sú životné potreby a hodnoty?

Napíšte, čo je pre Vás v tejto chvíli hodnotné.

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 5/1,2,3,4,5,6,7,8 /prispôbiť ročníku/

R - cinquan - životné potreby, hodnoty -skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou Očakávania, že absolvent je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 7/9,10,11

R - vytvoriť prezentáciu str. 8/12 - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne. Očakávania, že absolvent je schopný:

Úroveň 2: Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 8/13,14

R - rovnakí - rozdielni /príjmy, výdavky/ - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

2. blok

TÉMA: Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 10/1,2,3,4

R - Vymenuj, zatried', označ /príklady úspešných jednotlivcov/ - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov .

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 11/5,6

R - referát o silných a slabých stránkach internet. zdrojov - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin). Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí. Uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním eurofondov.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 12/7,8,9

R - film pranie špinavých peňazí - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia. Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 13/10,11,12

R - strom spoločných želaní a cieľov - práca vo dvojici
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 14/12,13,14,15

R - vytvoriť preukaz žiaka školy - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu.

Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov. Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 15/16,17,18,19,20,21,22,23

R - hranie rolí, scény - reklamácia - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

3. blok

TÉMA: Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem, práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny.

Vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 17/1,2,3

R - porovnanie životných potrieb jednotlivca a rodiny Vennov diagram - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach,

kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami.

Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 17/4,5,6,7,8,9,10

R - navrhnuť inzerát - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 19/11,12

R - display ďalšie zdroje príjmov človeka - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

4. blok

TÉMA: Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky. Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mŕňanie, sporenie a spoluúčasť. Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny. Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu. Charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 20/1,2,3,4,5,7,8,9

R - prezentácia príjmov a výdavkov domácnosti str. 23/6 - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne) Nájst' informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách. Charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií. Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku. Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 25/10-23

R - display o virtuálnych menách str. 27/21 - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mŕňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 28/24-34

R - reklama na zľavy a zahrať ju - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní. Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 31/35,36,37

R - internetová kalkulačka - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 32/38,39,40,41

R - Vennov diagram - charita, filantropia - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

5. blok

TÉMA: Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požíčovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok. Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 34/1,2,3,4,5,6,7,8

R - spotrebiteľský úver v rôznych inštitúciách str. 36/9 - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektami. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 36/10,11,12,13,14,21,22

R - porovnanie - bankový a nebankový subjekt - Vennov diagram - skupinová práca
- legálny a nelegálny postup vymáhania dlhov - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov . Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 37/15,16,17,18,19

R - scénka str. 38/22 - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

6. blok

TÉMA: Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 40/1,2,3,4,5,9,10,11

R - Môj sen - vytvoriť plagát načo si sporím - skupinová práca
prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 41/6,7,8

R - zhlukovanie - investícia - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti)

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 42/12,13,14

R - zhodnocovanie voľných fin. prostriedkov str. 43/15 - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov. Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 43/16,17,18

R - kocka - banka - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

7. blok

TÉMA: Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 45/1,2,3,4

R - okrúhly stôl - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 46/5,6

R - film verejného poistenia - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla. Porovnať podmienky návrhov poistných zmlúv v rámci povinného zmluvného poistenia vozidla z rôznych poisťovní. Vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.

Aktivita

E - rozhovor, brainstorming

U - cvičenia z PZ Finančná gramotnosť pre 2.stupeň ZŠ str. 47/7,9,10

R - povinné zmluvné poistenie str. 47/8 - skupinová práca

prezentácia práce, hodnotenie, sebahodnotenie práce